

IZVJEŠTAJ O FINANSIJSKOJ REVIZIJI

OPĆINE LIVNO

za 2016. godinu

Broj: 07-43/17

Sarajevo, septembar 2017. godine

SADRŽAJ

I	MIŠLJENJE REVIZORA	2
1.	MIŠLJENJE O FINANSIJSKIM IZVJEŠTAJIMA	2
2.	MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI.....	3
II	KRITERIJI ZA REVIZIJU	5
III	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI.....	6
1.	UVOD	6
2.	PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE.....	6
3.	PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA IZ PRETHODNIH REVIZIJA I ANALIZA PODUZETIH MJERA.....	7
4.	SISTEM INTERNIH KONTROLA	7
5.	PLANIRANJE, DONOŠENJE BUDŽETA I IZVJEŠTAVANJE.....	10
6.	FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI	10
6.1	GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU BUDŽETA.....	10
6.1.1	Prihodi i primici	10
6.1.2	Rashodi, izdaci i finansiranje.....	12
6.1.2.1	Plate i naknade troškova zaposlenih.....	12
6.1.2.2	Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge.....	13
6.1.2.3	Tekući transferi i drugi tekući rashodi	14
6.1.2.4	Izdaci za kamate	16
6.1.2.5	Izdaci za nabavku stalnih sredstava.....	16
6.1.3	Finansijski rezultat.....	16
6.2	BILANS STANJA.....	17
6.2.1	Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe.....	17
6.2.2	Stalna sredstva	19
6.2.3	Kratkoročne obaveze i razgraničenja	20
6.2.4	Dugoročne obaveze i razgraničenja.....	21
6.2.5	Izvori sredstava	21
6.2.6	Popis sredstava i obaveza	22
6.3	IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA.....	22
7.	JAVNE NABAVKE	23
8.	SUDSKI SPOROVI.....	25
9.	KOMENTAR	25
IV	PRILOG GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI.....	26
	Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta za 2016. godinu.....	27
	Bilans stanja na dan 31.12.2016. godine	30
	Izvještaj o novčanim tokovima za period izvještavanja od 01.01. do 31.12.2016. godine.....	31

I MIŠLJENJE REVIZORA

Mišljenje revizora se daje na osnovu provedene finansijske revizije koja obuhvata reviziju finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija iskazanih u finansijskim izvještajima sa zakonskim i ostalim propisima.

1. MIŠLJENJE O FINANSIJSKIM IZVJEŠTAJIMA

Uvod

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja **Općine Livno za 2016. godinu** koji obuhvataju: Račun prihoda i rashoda, Bilans stanja, Izvještaj o novčanim tokovima, Izvještaj o kapitalnim izdacima i finansiranju, Posebne podatke o plaćama i broju zaposlenih, Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta i Analizu izvršenja budžeta – tekstualni dio.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

Rukovodstvo **Općine Livno** odgovorno je za izradu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja, koji je definisan Zakonom o budžetima u FBiH, Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH, Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH. Ova odgovornost podrazumijeva i kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže značajne pogrešne iskaze uslijed prevare ili greške.

Odgovornost revizora

Naša je odgovornost da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima na osnovu provedene revizije. Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u FBiH i primjenjivim Međunarodnim standardima vrhovnih revizorskih institucija (ISSAI 1000-1810). Ovi standardi zahtijevaju da postupamo u skladu sa etičkim zahtjevima i da reviziju planiramo i izvršimo na način koji omogućava da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da finansijski izvještaji **Općine Livno** ne sadrže značajne pogrešne iskaze uslijed prevare i greške. Revizija uključuje obavljanje postupaka u cilju pribavljanja revizorskih dokaza o iznosima i objavama u finansijskim izvještajima. Izbor postupka je zasnovan na prosuđivanju revizora, uključujući procjenu rizika značajnog pogrešnog prikazivanja u finansijskim izvještajima uslijed prevare ili greške. Prilikom procjene rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u cilju odabira revizorskih postupaka koji su odgovarajući u datim okolnostima, ali ne u svrhu izražavanja mišljenja o efikasnosti internih kontrola. Revizija uključuje ocjenu primjenjenih računovodstvenih politika i značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opće prezentacije finansijskih izvještaja. Revizor takođe ocjenjuje finansijsko upravljanje, funkciju interne revizije i sistem internih kontrola.

Vjerujemo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnov za naše mišljenje.

Osnova za mišljenje s rezervom:

1. U okviru redovnih potraživanja iskazana su potraživanja u iznosu od 584.569 KM, za koja je nadležna služba procijenila da je nastupio period zastare ili se odnose na pravna lica koja su prestala sa radom. Ne možemo potvrditi ni iskazana potraživanja po osnovu zakupa sportske dvorane, obzirom da najveći dio istih datira iz ranijeg perioda (tačka 6.2.1 Izvještaja);
2. Godišnji popis imovine i obaveza nije proveden u potpunosti, niti je izvršeno usaglašavanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem, u skladu sa članom 25. i 28. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, člana 18. Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH i člana 67. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH (tačka 6.2.6 Izvještaja).

Mišljenje s rezervom

Prema našem mišljenju, osim za navedeno u Osnovi za mišljenja s rezervom, finansijski izvještaji **Općine Livno**, prikazuju fer i istinito, u svim materijalnim aspektima, stanje imovine, obaveza i izvora sredstava na dan 31.12.2016. godine, izvršenje budžeta i novčane tokove za godinu koja se završava na navedeni datum, u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja.

Skretanje pažnje

Bez kvalifikacije na dato mišljenje o finansijskim izvještajima, skrećemo pažnju na sljedeće:

- **Općina kao jedinica lokalne samouprave, koja prema članu 6. Zakona o principima lokalne samouprave ima svojstvo pravnog lica, nije porezno registrovana. Obzirom da se računovodstvo vodi u okviru dvije glavne knjige i da nije ustrojen jedinstven sistem finansijskog izvještavanja, sistem računovodstva i finansijskog izvještavanja nije uređen na način koji omogućava adekvatan sistem nadzora i kontrole, kako je predviđeno internim aktom o ustroju glavne knjige Općine (tačke 4. i 5. Izvještaja).**

2. MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI

Uvod

Izvršili smo i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija iskazanih u finansijskim izvještajima **Općine Livno za 2016. godinu**, sa značajnim zakonima i drugima propisima.

Odgovornost rukovodstva za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, rukovodstvo **Općine Livno** je takođe odgovorno da osigura da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvještajima u skladu sa propisima kojima su regulisane i potvrđuje da je tokom fiskalne godine osiguralo namjensko, svrshodno i zakonito korištenje sredstava odobrenih budžetom institucije za ostvarivanje utvrđenih ciljeva, te ekonomično, efikasno i efektivno funkcionisanje sistema finansijskog upravljanja i kontrole.

Odgovornost revizora

Reviziju usklađenosti smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u FBiH i ISSAI 4000-Standard za reviziju usklađenosti¹. Pored gore navedene odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvještajima, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa zakonima i drugim propisima kojima su regulisane. Ova odgovornost uključuje obavljanje procedura kako bi pribavili revizijske dokaze o tome da li je poslovanje **Općine Livno** za 2016. godinu prema definisanim kriterijima, usklađeno sa zakonima i drugim propisima.

Vjerujemo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnov za naše mišljenje.

Osnova za mišljenje s rezervom:

1. Nisu uspostavljene adekvatne evidencije građevina, stanova i pomoćnih objekata na osnovu kojih se mogu utvrditi njihove pojedinačne vrijednosti, ne vodi se pomoćna knjiga stalnih sredstava u skladu sa čl. 20. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH i članom 7. Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH, niti postoji evidencija o pojedinačnim vrijednostima ulaganja u sredstva u pripremi (tačka 6.2.2 Izvještaja);
2. Nabavke u iznosu od najmanje 80.705 KM izvršene su bez provođenja postupaka i procedura propisanih Zakonom o javnim nabavkama, a u provedenim postupcima javnih nabavki nisu u svim slučajevima u potpunosti ispoštovane propisane procedure, niti odabrani odgovarajući propisani postupci (tačka 7. Izvještaja).

¹ Novi ISSAI 4000 je usvojen u decembru 2016. godine i zamjenjuje ISSAI 4000, 4100 i 4200.

Mišljenje s rezervom

Prema našem mišljenju, osim za navedeno u Osnovi za mišljenje sa rezervom, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije prikazane u finansijskim izvještajima **Općine Livno** za 2016. godinu, u skladu su, u svim materijalnim aspektima, sa zakonima i drugim propisima kojima su regulisane.

Skretanje pažnje

Bez kvalifikacije na dato mišljenje o usklađenosti, skrećemo pažnju na slijedeće:

- U skladu sa Zakonom o trezoru u FBiH, Općina je bila obavezna da u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona (12.04.2016. godine) uskladi svoje propise s ovim zakonom, te da u roku od 12 mjeseci uspostavi trezorski način poslovanja s javnim sredstvima. Općina je započela sa aktivnostima na uspostavljanju trezora u 2016. godini, ali još uvijek nije postupila po naprijed navedenom Zakonu (tačka 4. Izvještaja).

Sarajevo, 18.09.2017. godine

ZAMJENIK GENERALNOG REVIZORA

Dragan Kolobarić, dipl.oec.

GENERALNI REVIZOR

Dževad Nekić, dipl.oec.

II KRITERIJI ZA REVIZIJU

Ured za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine, u okviru finansijske revizije provodi i reviziju finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti. Revizija usklađenosti, u okviru finansijske revizije, podrazumijeva proces objektivnog prikupljanja i procjenjivanja dokaza, kako bi se utvrdilo da li je dati predmet revizije, tj. finansijski izvještaji, kao i aktivnosti, finansijske transakcije i informacije prikazane u finansijskim izvještajima, usklađen sa odgovarajućim kriterijima koji su sadržani u zakonima i drugim propisima. Kriteriji predstavljaju poredbene parametre koji se koriste kako bi se dala ocjena predmeta revizije.

Kriteriji za reviziju finansijskih izvještaja su sljedeći:

- Zakon o budžetima u FBiH;
- Uredba o računovodstvu budžeta u FBiH;
- Pravilnik o knjigovodstvu budžeta u FBiH;
- Pravilnik o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH
- Zakon o računovodstvu i reviziji u FBiH.

Kriterij za reviziju usklađenosti su sljedeći:

- Zakon o budžetima u FBiH;
- Zakon o trezoru u FBiH;
- Zakon o javnim nabavkama;
- Zakon o plaćama i naknadama u organima vlasti FBiH;
- Zakon o porezu na dohodak;
- Zakon o doprinosima;
- Zakon o principima lokalne samouprave u FBiH;
- Budžet Općine Livno za 2016. godinu;
- Odluka o izvršenju Budžeta Općine Livno za 2016. godinu;
- Statut Općine Livno;
- Zakon o državnim službenicima i namještenicima u tijelima državne službe u Hercegbosanskom kantonu.

III IZVJEŠTAJ O REVIZIJI

1. UVOD

Općina Livno (u daljem tekstu Općina) je jedinica lokalne samouprave u sastavu Hercegbosanskog kantona. Nadležnosti Općine utvrđene su Ustavom Federacije BiH, Ustavom Hercegbosanskog kantona, Zakonom o principima lokalne samouprave u Federaciji BiH² i Statutom Općine Livno³.

Općina obavlja poslove kojima se neposredno ostvaruju potrebe građana. U skladu sa Zakonom, u vlastite nadležnosti Općine posebno spadaju: osiguranje i zaštita ljudskih prava i sloboda u skladu sa Ustavom; donošenje budžeta Općine; donošenje programa i planova razvoja Općine i stvaranje uslova za privredni razvoj i zapošljavanje; utvrđivanje politike korištenja i visine naknada za korištenje javnih dobara; donošenje propisa o porezima, naknadama, doprinosima i taksama iz općinske nadležnosti; donošenje razvojnih, prostornih i urbanističkih programa i planova; donošenje odluke o upravljanju i raspolažanju građevinskim zemljištem (imovinom); uspostavljanje i vršenje inspekcijskog nadzora nad izvršavanjem propisa iz nadležnosti Općine; obavljanje poslova iz oblasti premjera i katastra nekretnina i evidencija o nekretninama; upravljanje, finansiranje i unapređenje djelatnosti i objekata lokalne infrastrukture (vodosnabdijevanje, održavanje lokalnih grobalja, ulična rasvjeta, parkovi, lokalni putevi, mostovi i dr.) i druge. Općina ima pravo baviti se svim pitanjima od lokalnog značaja koja nisu isključena iz njene nadležnosti, niti dodijeljena u nadležnost neke druge vlasti na osnovu ustava i zakona.

Organi Općine su Općinsko vijeće i Općinski načelnik. Općinsko vijeće (u daljem tekstu - Vijeće) je predstavničko tijelo građana Općine, kojeg čini 31 vijećnik, a koji su izabrani na osnovu opštег biračkog prava na neposrednim izborima tajnim glasanjem, na način utvrđen zakonom. Općinski načelnik (u daljem tekstu - Načelnik) predstavlja izvršni organ Općine i isti se bira neposredno, na način i po postupku utvrđenom zakonom, te obavlja funkcije utvrđene Ustavom, Zakonom i Statutom Općine.

U cilju obavljanja poslova i zadataka iz svoje nadležnosti, članom 2. Odluke o osnivanju i djelokrugu službi za upravu u općinskom tijelu uprave Općine Livno⁴, utemeljeno je sedam općinskih službi za upravu. Službe su, u skladu sa Odlukom, osnovne organizacijske jedinice i zajedno sa općinskim načelnikom čine Jedinstveni općinski organ uprave Općine. Služba za zajedničke poslove Odlukom je utvrđena kao samostalna služba.

Prema donesenom Pravilniku o unutrašnjoj organizaciji Jedinstvenog općinskog tijela uprave Općine, koji je donesen od strane Načelnika u novembru 2015. godine, sistematizovano je 102 radna mjesta, a na dan 31.12.2016. godine bilo je 75 zaposlenih, uključujući Načelnika. Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Stručne službe Vijeća koji je donio tajnik vijeća sistematizovano je četiri radna mjesta (uključujući tajnika), koja su na 31.12.2016. godine i popunjena.

Načelnik Općine Livno je Luka Čelan, koji je dužnost načelnika obavljao i u prethodnom mandatu, a koji je ponovo izabran na lokalnim izborima u oktobru 2016. godine.

Sjedište Općine je u Livnu, u ulici Trg branitelja Livna broj 1.

2. PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE

Predmet revizije su finansijski izvještaji **Općine Livno** za 2016. godinu i usklađenost aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija iskazanih u finansijskim izvještajima sa značajnim zakonima i drugim propisima.

Cilj finansijske revizije je da na osnovu provedene revizije izrazi mišljenje da li su finansijski izvještaji pouzdani i da li bilansi u potpunosti odražavaju rezultate izvršenja budžeta. Revizijom će se procijeniti da li rukovodstvo institucije primjenjuje zakone i propise i koristi sredstva za odgovarajuće namjene, te ocijeniti finansijsko upravljanje, sistem internih kontrola i funkcija interne revizije.

² „Sl. novine FBiH“, br. 49/06 i 51/09

³ „Sl. glasnik općine Livno“, br. 5/08

⁴ „Sl. glasnik općine Livno“, br. 1/15

Revizija je obavljena u skladu sa internim planskim dokumentima revizije, u periodu od decembra 2016. godine do jula 2017. godine, sa prekidima.

S obzirom da se revizija obavlja ispitivanjem na bazi uzorka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sistemu i sustavu internih kontrola, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške mogu ostati neotkrivene.

3. PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA IZ PRETHODNIH REVIZIJA I ANALIZA PODUZETIH MJERA

Ured za reviziju institucija u FBiH (u daljem tekstu: Ured) je izvršio finansijsku reviziju Općine Livno za 2002. godinu, sačinio Izvještaj o izvršenoj reviziji i dao mišljenje s rezervom o finansijskim izvještajima. U Izvještaju su date preporuke u cilju otklanjanja uočenih propusta i nedostataka. Imajući u vidu značajan protok vremena i izmjene zakonskih propisa na osnovu kojih su date kvalifikacije i preporuke u prethodnoj reviziji, u obavljenoj reviziji za 2016. godinu, nismo vršili ocjenu postupanja po istim.

4. SISTEM INTERNIH KONTROLA

Sistem internih kontrola

Radi ostvarenja programskih ciljeva rada, menadžment je odgovoran za uspostavljanje funkcionalnog sistema interne kontrole u cilju ekonomičnog, efikasnog i efektivnog trošenja javnih sredstava. Faktor koji najviše utiče na funkcionalnost istog je povoljno kontrolno okruženje, koje prvenstveno dolazi do izražaja kroz organizacionu strukturu, način rukovođenja i poštivanje postojećih zakonskih propisa.

Odlukom o osnivanju i djelokrugu službi za upravu u općinskom tijelu uprave Općine, utemeljeno je sedam općinskih službi za upravu koje su osnovne organizacijske jedinice i zajedno sa općinskim načelnikom čine Jedinstveni općinski organ uprave Općine. Članom 10. iste Odluke osnovana je Služba za zajedničke poslove za vršenje zajedničkih i drugih poslova službi Općine, a članom 12. Ured općinskog načelnika kao samostalna organizacijska jedinica.

Prema članu 6. Zakona o principima lokalne samouprave i članu 2. Statuta, Općina kao jedinica lokalne samouprave ima svojstvo pravnog lica. Međutim, Općina nije registrovana kao pravno lice i poreski obveznik, već su kao poreski obveznici registrovani Općinsko vijeće, Općinski načelnik i četiri općinske službe kao jedinice u sastavu Općinskog načelnika, kojima su dodijeljeni identifikacioni brojevi. Obavijest o razvrstavanju pravne osobe prema djelatnosti izdata je od strane Ureda za statistiku za područje Hercegbosanskog kantona također za Općinskog načelnika i Općinsko vijeće, te su četiri općinske službe razvrstane kao jedinice u sastavu pravnog lica Općinski načelnik općine Livno. U jedinstveni registar obveznika poreza na dodatu vrijednost upisana je Služba za finansije.

Zakonom o budžetima⁵ definisani su budžetski korisnici kao oni organi koji su u budžet uvršteni kao budžetski korisnici. Članom 3. istog Zakona je utvrđena obaveza uspostavljanja Registra budžetskih korisnika u skladu sa propisom koji donosi Federalno ministarstvo finansija⁶. Na osnovu Odluke o uspostavi registra korisnika budžeta Općine Livno iz novembra 2009. godine, uspostavljen je Registrar budžetskih korisnika i utvrđeni korisnici budžeta. Korisnici prvog nivoa su Općinsko vijeće i Stručna služba Vijeća. Korisnici drugog nivoa su općinski načelnik, tajnik državne službe i osam općinskih službi. Korisnici trećeg nivoa su Općinsko javno pravobranilaštvo i pet ustanova kojima je Općina osnivač (Narodno sveučilište, Vatrogasno društvo, Crveni krst, Centar za socijalni rad i Dječiji vrtić) i isti su Budžetom utvrđeni kao korisnici Budžeta, vode zasebno knjigovodstvo i sačinjavaju odvojene finansijske izvještaje. Registrar budžetskih korisnika je donešen na osnovu regulative koja je van snage i ne sadrži podatke propisane članom 5. Pravilnika o utvrđivanju i načinu vođenja registra budžetskih korisnika u FBiH. Također, u smislu Zakona o organizaciji organa vlasti u FBiH i Uredbe o načelima za

⁵ „Sl. novine FBiH“, br. 102/13, 9/14, 13/14, 8/15, 91/15, 102/15 i 104/16

⁶ Pravilnik o utvrđivanju i načinu vođenja registra budžetskih korisnika budžeta u FBiH, „Sl. novine FBiH“, br. 30/14

utvrđivanje unutrašnje organizacije tijela državne službe u Hercegbosanskom kantonu⁷, općinske službe su osnovne unutrašnje jedinice tijela državne službe (Općine) i Budžetom nisu utvrđene kao budžetski korisnici. Obzirom na prethodno navedeno, konstatujemo da Odluka o utvrđivanju budžetskih korisnika i Registar nisu usklađeni sa odredbama pomenutih zakona i Uredbe, te da isti nije donesen u skladu sa Pravilnikom o utvrđivanju i načinu vođenja registra budžetskih korisnika budžeta u FBiH.

U skladu sa Statutom Općine, Vijeće osniva stručnu službu za obavljanje stručnih i administrativnih, tehničkih i drugih poslova i istom rukovodi sekretar Vijeća, koji je državni službenik a unutrašnja organizacija se uređuje odlukom o osnivanju i pravilnikom o unutrašnjoj sistematizaciji.

Iako se Budžet donosi za Općinu kao jedinstveni organ uprave, nije uspostavljen jedinstveni računovodstveni sistem i sistem finansijskog izvještavanja na nivou Općine (tačka 5. Izvještaja). Tek u julu 2017. godine po prvi put su sačinjeni finansijski izvještaji za Općinu, kao jedinstveni organ uprave, i to za revidiranu 2016. godinu.

Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji općinskih službi za upravu donesen je u novembru 2015. godine. Članom 131. Pravilnika utvrđeno da će Načelnik u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu donijeti rješenja kojima će zatečene državne službenike i namještenike raspoređiti na radna mjesta utvrđena Pravilnikom i za koja ispunjavaju određene uvjete, rješenja o postavljanju nisu donesena za 14 zaposlenika. Također, članom 29. Zakona o državnim službenicima i namještenicima u tijelima državne službe u Hercegbosanskom kantonu⁸ utvrđeno je da rukovodilac donošenjem novog pravilnika o unutrašnjoj organizaciji vrši postavljanje zatečenih državnih službenika na radna mjesta za koja ispunjava predviđene uslove. Pravilnikom o plaćama i naknadama je predviđeno da se državnim službenicima i namještenicima koji privremeno obavljaju poslove nepotpunjenoj radnog mesta u službama za upravu i drugim službama općinskog organa uprave povećava plaća do 50% u ovisnosti od povećanja opsega posla te je u 2016. godini isplaćeno 16.169 KM po rješenjima o povećanju plaća, zbog privremenog obavljanja poslova nepotpunjenoj radnog mesta.

Obzirom da nije izvršena porezna registracija Općine kao pravnog lica definisanog Zakonom o principima lokalne samouprave u FBiH i Statutom, da su općinske službe Odlukom o uspostavi registra korisnika budžeta definisane kao budžetski korisnici za koje se vodi odvojeno knjigovodstvo, da nije uspostavljen računovodstveni sistem i sistem finansijskog izvještavanja za Općinu kao jedinstveni organ uprave, te da za određene državne službenike i namještenike nisu donesena rješenja o postavljanju, konstatujemo da uspostavljena organizacijska struktura nije utvrđena u skladu sa važećim federalnim i kantonalnim propisima o organizaciji organa uprave.

Općina nije donijela pravilnik o internim kontrolama, shodno članu 86. Zakona o budžetima u FBiH⁹ ni vlastite računovodstvene politike, shodno članu 1. Računovodstvenih politika za federalne budžetske korisnike i trezor¹⁰. Također, Pravilnikom o ustroju i vođenju glavne knjige trezora nisu utvrđeni svi elementi kako je propisano članom 13. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH.

Nije usvojen značajan broj internih akata kojim se regulišu važni segmenti upravljanja javnim sredstvima (pravilnik o službenim putovanjima, službenim vozilima, troškovima reprezentacije, visini ograničenja izdataka za mobilne i fiksne telefone, vlastitim prihodima i dr.). Također, ne vrši se identifikacija i utvrđivanje rizika za značajne procese niti su usvojene politike, procedure i aktivnosti kao odgovor na utvrđene rizike.

Vezano za sistem internih kontrola, naši nalazi ukazuju da je sistem internih kontrola nezadovoljavajući u dijelu uspostavljanja nadzora nad utroškom sredstava tekućih transfera, upravljanja potraživanjima Općine, planiranja i provođenja postupaka javnih nabavki, popunjavanja putnih naloga, nije prezentirana dokumentacija kojom se potvrđuje pravo zaposlenika na ostvarivanje naknade za prijevoz sa posla i na posao, pojedini poslovni događaji se ne evidentiraju na kontima

⁷ „Narodne novine Hercegbosanskog kantona“, br. 6/14

⁸ „Narodne novine Hercegbosanskog kantona“, br. 1/14

⁹ „Sl. novine FBiH“, br. 102/13, 9/14, 13/14, 8/15, 91/15, 102/15 i 104/16

¹⁰ Načelnik je u aprili 2017. godine donio Odluku o primjeni Računovodstvenih politika za federalne budžetske korisnike i trezor, do donošenja vlastitih računovodstvenih politika

predviđenim kontnim okvirom za budžetske korisnike (prihod od administrativnih taksi, primitak od prodaje stalnih sredstava, naknade vijećnicima, stalna sredstva u pripremi i sl.).

U Općini su poduzete aktivnosti na uspostavljanju trezorskog načina poslovanja (28.11.2016. godine potpisani Akcioni plan u okviru USAID Projekta reforme fiskalnog sektora u BiH i provedene određene aktivnosti). Međutim isti nije uspostavljen, što je bila obaveza do aprila 2017. godine, u skladu sa članom 27. Zakona o trezoru u FBiH¹¹.

Imajući u vidu naprijed navedeno, Općina nije uspostavila adekvatan sistem internih kontrola u skladu sa članom 86. Zakona o budžetima u FBiH.

Preporuke:

- **Poduzeti aktivnosti kako bi se u registre indirektnih i direktnih poreza upisala Općina kao pravno lice, u smislu Zakona o principima lokalne samouprave i Statuta Općine.**
- **Donijeti Registar budžetskih korisnika u skladu sa Pravilnikom o utvrđivanju i načinu vođenja registra budžetskih korisnika budžeta u FBiH.**
- **Donijeti Rješenja o raspoređivanju zaposlenika na radna mjesta sistematizovana Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji.**
- **Donijeti Pravilnik o internim kontrolama, shodno članu 86. Zakona o budžetima u FBiH, akt o organizaciji računovodstvenog sistema shodno članu 13. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH i vlastite računovodstvene politike, shodno članu 1. Računovodstvenih politika za federalne budžetske korisnike i trezor, u cilju osiguranja provođenja jedinstvenih računovodstvenih procedura.**
- **Okončati aktivnosti na uspostavljanju trezorskog načina poslovanja, u skladu sa članom 27. Zakona o trezoru u FBiH.**

Za ostale naprijed navedene nedostatke i slabosti u funkcionisanju sistema internih kontrola date su odgovarajuće preporuke u dijelovima Izvještaja u kojima su šire obrazložene spomenute aktivnosti.

Interna revizija

Općina Livno nema uspostavljenu funkciju interne revizije, niti je zaposlen samostalni interni revizor na radno mjesto sistematizovano Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji. U skladu sa članom 8. Zakona o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH¹² i člana 9. stav 1 Pravilnika o kriterijima za uspostavljanje jedinica za internu reviziju u javnom sektoru u FBiH¹³ Općina Livno je bila dužna uspostaviti jedinicu za internu reviziju.

Preporuka:

- **Uspostaviti funkciju interne revizije u skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH.**

Fiskalna odgovornost

Izjava o fiskalnoj odgovornosti nije sačinjena i dostavljena Ministarstvu finansija Hercegbosanskog kantona, u skladu sa članom 44. Zakona o budžetima u FBiH i članovima 2. i 6. Pravilnika o obliku i sadržaju načina popunjavanja i predaje izjave o fiskalnoj odgovornosti.

Preporuka:

- **Sačinjavati izjavu o fiskalnoj odgovornosti u skladu sa članom 2. i 6. Pravilnika o obliku i sadržaju načina popunjavanja i predaje izjave o fiskalnoj odgovornosti.**

¹¹ „Sl. novine FBiH“, br.26/16

¹² „Sl. novine FBiH“, br. 47/08 i 101/16

¹³ „Sl. novine FBiH“, br. 82/13 i 74/14

5. PLANIRANJE, DONOŠENJE BUDŽETA I IZVJEŠTAVANJE

Služba za finansije uputila je 20.08.2015. godine Uputstvo za pripremu zahtjeva za izradu budžeta za 2016. godinu korisnicima, sa rokom dostavljanja do 30.09.2016. godine. Vijeće je donijelo budžet od 11.990.000 KM na sjednici održanoj 22.12.2015. godine, koji je rebalansom od 29.12.2016. godine umanjen na 10.232.000 KM. Nacrt budžeta je upućen Ministarstvu finansija Hercegbosanskog kantona 29.03.2016. godine (nakon usvajanja budžeta), koje je na Nacrt budžeta dalo pozitivno mišljenje. Ističemo da je Služba za finansije prije dostavljanja nacrta budžeta Vijeću obavezna pribaviti mišljenje kantonalnog ministarstva finansija u skladu sa članom 33. Zakona o budžetima u FBiH.

Iako je Pravilnikom o ustroju i vođenju glavne knjige trezora Općine definisano da se sve finansijske transakcije koje se odnose na budžet evidentiraju posredstvom sistema jedne glavne knjige koji obuhvata sve izvore prihoda, primitaka, rashoda i izdataka, izvršenu nabavku, obaveze i izmjene aktive, pasive i promjene izvora i drugo, u Općini se vode dvije glavne knjige. U okviru jedne glavne knjige (za koju se finansijski izvještaji podnose pod identifikacionim brojem Vijeća) evidentira se najznačajniji dio aktive, pasive, prihoda, primitaka, rashoda i izdataka, a rashodi općinskih službi iskazani su u okviru pozicije doznake budžetskim korisnicima (službe, ustanove i drugo). U okviru druge glavne knjige, doznaka iz budžeta iskazana je kao prihod, a rashodi su klasifikovani po vrstama u skladu sa kontnim planom (rashodi općinskih službi koje su utvrđene kao budžetski korisnici drugog reda). U okviru iste evidentira se i dio aktive, pasive, prihoda i drugih rashoda Općine, a finansijski izvještaji se podnose nadležnoj instituciji pod identifikacionim brojem Službe za finansije. Finansijski izvještaji ovjereni su od strane pomoćnice načelnika za finansije i trezor, po ovlaštenju Načelnika.

Služba za finansije je po prvi put u 2017. godini sačinila set finansijskih izvještaja (za 2016. godinu) za Općinu kao jedinstveni organ uprave, koji je odobren od strane pomoćnice načelnika za finansije i trezor, i ovjeren od strane nadležne institucije u julu 2017. godine.

Obzirom na prethodno navedeno, konstatujemo da sistem računovodstva nije uređen na način kako je utvrđeno internim aktom, i kako bi omogućio adekvatan nadzor i praćenje s ciljem sprječavanja i otkrivanja pogrešno evidentiranih poslovnih promjena. Također, internim aktom nisu uređena sva pitanja kako je propisano članom 11. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH.

Vijeće je Izvještaj o izvršenju budžeta za 2016. godinu usvojilo 13.07.2017. godine i istim je obuhvaćeno izvršenje na nivou Općine.

Preporuke:

- *Pribaviti mišljenje kantonalnog ministarstva finansija na nacrt Budžeta, prije dostavljanja nacrta Vijeću, u skladu sa članom 33. Zakona o budžetima u FBiH.*
- *Ustrojiti računovodstvo u okviru jedne glavne knjige, te sačinjavati finansijske izvještaje za Općinu kao jedinicu lokalne samouprave.*

6. FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI

6.1 GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU BUDŽETA

6.1.1 Prihodi i primici

U Godišnjem izvještaju o izvršenju budžeta za 2016. godinu, ukupno ostvareni prihodi i primici iskazani su u iznosu od 9.086.820 KM. Strukturu prihoda i primitaka čine: prihodi od poreza 5.528.266 KM, neporezni prihodi 2.409.010 KM, primljeni transferi 790.134 KM i primici od prodaje stalnih sredstava 359.410 KM.

Općina nije utvrdila vrste vlastitih prihoda i načina i rokova raspodjele Pravilnikom o vrsti vlastitih prihoda, načina i rokova raspodjele, u skladu sa članom 5. Uredbe o utvrđivanju vlastitih prihoda i

načina i rokova raspodjele¹⁴ niti način knjigovodstvenog evidentiranja, obračuna, naplate i kontrole naplate javnih prihoda, s ciljem osiguranja potpune i pravovremene naplate prihoda i primitaka iz vlastite nadležnosti, u skladu s članom 46. Zakona o budžetima u FBiH. Interni akt koji je usvojen 2012. godine uređuje vlastite prihode budžetskih korisnika.

Općina nije uspostavila pomoćnu evidenciju o doznačenim namjenskim sredstvima s ciljem praćenja utroška istih (elementarne nepogode, komunalne naknade i drugo).

Porezni prihodi se u najznačajnijoj mjeri odnose na prihode od indirektnih poreza (3.904.511 KM) i prihode od poreza na dohodak (1.050.140 KM), koji se u skladu sa Zakonom o pripadnosti javnih prihoda u FBiH doznačavaju na depozitni račun Općine.

Neporezni prihodi odnose se na naknade, takse i prihode od pružanja javnih usluga (1.866.009 KM), prihode od poduzetničkih aktivnosti i imovine (526.032 KM), druge tekuće prihode (15.551 KM) i novčane kazne (1.419 KM).

U okviru prihoda od pružanja javnih usluga iskazan je prihod od 699.849 KM koji se prikuplja na osnovu Zakona o izdvajajući usmjeravanju dijela prihoda preduzeća ostvarenog korištenjem hidroakumulacionih objekata¹⁵. Naknada iznosi 0,01 KM po proizvedenom kilovatsatu električne energije, a Općina ispostavlja fakture na osnovu podataka Hep-proizvodnje d.o.o. Zagreb, pogon HE Orlovac, Sinj. U skladu sa Zakonom, kontrolu obračuna, izdvajanja i uplate naknade vrši Federalno ministarstvo finansija. Općina je izdatu fakturu za mjesec decembar 2016. godine evidentirala kao prihod, iako je kupac uplatu izvršio u januaru 2017. godine. Zbog prethodno navedenog, konstatujemo da prihod u iznosu 101.311 KM nije priznat u periodu u kojem je mjerljiv i raspoloživ, odnosno uplaćen na račun, u skladu sa članom 76. Zakona o budžetima u FBiH. **Zbog prethodno navedenog, iskazani prihodi precijenjeni su u iznosu 101.311 KM.**

Prihod od poduzetničkih aktivnosti i imovine se uglavnom odnosi na prihod od iznajmljivanja poslovnih prostora (201.075 KM), ostali prihod od imovine – zakup zemljišta od strane telekom operatera i drugo (143.900 KM) i zakupa i prodaje garaža (89.337 KM). U okviru prihoda od zakupa garaža evidentiran je i primitak od prodaje garaža i uplate od najmanje 80.000 KM koji se odnosi na primitak od prodaje stalnih sredstava.

Primljeni tekući transferi se u najvećoj mjeri odnose se na doznačena sredstva od strane Federalnog ministarstva finansija (300.000 KM) za sufinansiranje projekta „Vodoopskrba livanjski horizont za naselja Potočani i Zagoričani“, Ministarstva obrazovanja, prosvjete, nauke i sporta Hercegbosanskog kantona (239.540 KM) za sufinansiranje prijevoza učenika, Vlade Hercegbosanskog kantona (107.285 KM) za infrastrukturne projekte, Federalnog ministarstva okoliša i turizma (44.749 KM) za projekat sanacije i zatvaranja deponije komunalnog otpada Table – I faza i drugo. Ne vrši se preknjižavanje neutrošenih sredstava primljenih po ovom osnovu na vremenska razgraničenja, kako je predviđeno Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike.

Primici od prodaje stalnih sredstava planirani su Budžetom u iznosu od 1.000.000 KM, što je rebalansom umanjeno na 600.000 KM. Ostvareni primici od 359.410 KM odnose se na uplate kupaca po osnovu prodaje zemljišta. Način raspolaganja nekretninama u vlasništvu Općine, određivanje početne i tržišne cijene, postupak prodaje i raspolaganje nekretninama neposrednom pogodbom, zasnivanje prava građenja, zaključivanje ugovora o raspolaganju nekretninama i izvršavanje ugovorenih obaveza regulisani su Odluke o uslovima i načinu raspolaganja nekretninama u vlasništvu općine Livno koju je Vijeće usvojilo 04.03.2016. godine. Nekretnine u vlasništvu Općine, u skladu sa navedenom Odlukom, prodaju se javnim nadmetanjem (licitacijom), a iznimno neposrednom pogodbom. Odluku o raspolaganju nekretninama donosi Vijeće, na prijedlog Načelnika. Općina nema podatak o ukupnim dugovanjima kupaca za prodato zemljište (tačka 6.2.1 Izvještaja).

¹⁴ „Sl. novine FBiH“, br. 11/07 i 73/07 koja je bila na snazi do 03.08.2016. godine i „Sl. novine FBiH“, br 60/16, koja je na snazi od 03.08.2016. godine

¹⁵ „Sl. novine FBiH“, br. 44/02, 18/03, 9/04 i 57/09

Preporuke:

- **Donijeti akt o utvrđivanju vlastitih prihoda i načina i rokova raspodjele, u skladu sa članom 5. Uredbe o utvrđivanju vlastitih prihoda, načina i rokova raspodjele.**
- **Uspostaviti evidenciju o doznačenim namjenskim sredstvima i njihovom utrošku.**
- **Priznavanje prihoda vršiti u skladu sa načelom modificiranog nastanka događaja, u onom periodu kada su mjerljivi i raspoloživi, odnosno kada su uplaćeni, shodno članu 76. Zakona o budžetima u FBiH, a evidentiranje poslovnih promjena vršiti na kontima propisanim kontnim okvirom za budžetske korisnike i u skladu sa Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike.**

6.1.2 Rashodi, izdaci i finansiranje

U Godišnjem izvještaju o izvršenju budžeta za 2016. godinu, iskazani su rashodi i izdaci u iznosu od 8.759.629 KM. Strukturu ostvarenih rashoda čine: plaće, naknade i doprinosi 2.061.266 KM, izdaci za materijal i usluge 1.026.962 KM, tekući transferi 3.458.916 KM, izdaci za kamate 145.208 KM i izdaci za nabavu stalnih sredstva 2.067.277 KM.

6.1.2.1 Plate i naknade troškova zaposlenih

Obračun i isplata plaća državnih službenika i namještenika Općine utvrđeni su Pravilnikom o plaćama i naknadama plaće u službama u Jedinstvenom općinskom organu uprave koji je donio Načelnik 14.09.2006. godine. Pravilnikom su utvrđeni platni razredi sa koeficijentima vrijednosti poslova. Za državne službenike određeni su platni razredi od I do VII sa pripadajućim koeficijentima u rasponu od 9 do 15. Za namještenike određeni su platni razredi od I do V, dok se koeficijenti kreću u rasponu od 4,8 do 8,0. Odlukom Vijeća o koeficijentima i plaćama dužnosnika Općine utvrđeni su koeficijenti za obračun plaće, uvjeti i način ostvarivanja plaća i drugih nadoknada. Koeficijent za obračun plaće Načelnika je 24, predsjednika Vijeća 21, tajnika Vijeća 17 i Općinskog javnog pravobranitelja 16. Odlukom o visini osnovice za obračun plaće državnih službenika i namještenika Općine od 19.12.2008. godine utvrđena je osnovica za obračun plaće u iznosu od 105 KM. Koeficijenti i platni razredi zaposlenih nisu usklađeni sa koeficijentima i platnim razredima utvrđenim Zakonom o plaćama i naknadama u organima vlasti FBiH¹⁶.

Najviša isplaćena plaća u decembru 2016. godine, bez poreza i sa minulim radom, iznosila je 2.553 KM a najniža 497 KM. Prosječna neto plaća za 2016. godinu iznosila je 991 KM.

Naknade troškova zaposlenih iskazane su u iznosu 320.054 KM, od čega se najznačajniji dio odnosi na naknade za topli obrok (217.187 KM), naknade za prijevoz na posao i sa posla (50.023 KM) i regres za godišnji odmor (31.600 KM).

Isplata toplog obroka do septembra 2016. godine vršila se u fiksnom iznosu od 240 KM mjesечно, a ne u visini 1% prosječne neto plaće ostvarene u FBiH, kako je predviđeno članom 30. Zakona o plaćama i naknadama u organima vlasti u FBiH. U oktobru 2016. godine donesena je nova Odluka o isplati naknade za ishranu za vrijeme rada kojom je izvršeno usaglašavanje sa važećim propisima i kojom je utvrđena isplata visini 8 KM samo za dane prisustva na poslu.

Naknade za prijevoz na posao i sa posla isplaćuju se na osnovu rješenja o isplati naknade za prijevoz na posao i sa posla. Navedenim rješenjem, pravo na prijevoz imaju zaposlenici za određene relacije kretanja po utvrđenom cjenovniku prijevoznika u visini dnevne karte. Nije prezentirana potpuna dokumentacija na temelju koje se utvrđuje pravo na naknadu u skladu sa članom 35. Zakona o plaćama i naknadama u organima vlasti u FBiH (CIPS prijava, zahtjev i dr.).

Regres za godišnji odmor isplaćen je za 79 zaposlenika (400 KM po zaposlenom). Obračun i isplata regresa izvršena je na osnovu Odluke o isplati za godišnji odmor za 2016. godinu.

¹⁶ „Sl. novine FBiH“, br.45/10 i 111/12

Obzirom da nije donesen pravilnik o plaćama i naknadama kako je predviđeno članom 44. Zakona o plaćama i naknadama u organima vlasti u FBiH, nije izvršeno ni usklađivanje osnovice i koeficijenata, u skladu sa članovima 60. i 61. navedenog Zakona.

Preporuka:

- **Donijeti Pravilnik o plaćama i naknadama državnih službenika i namještenika i dužnosnika u Općini, te izvršiti usklađivanje koeficijenata i osnovice za obračun plaća u skladu sa članom 44. i 60. Zakona o plaćama i naknadama u organima vlasti u FBiH.**

6.1.2.2 Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge

Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge iskazani su u iznosu od 1.026.962 KM, od čega se na ugovorne i druge posebne usluge odnosi 405.084 KM, izdatke za energiju 320.855 KM, nabavku materijala i sitnog inventara 154.462 KM, izdatke za komunikaciju i komunalne usluge 60.376 KM, izdatke za tekuće održavanje 58.047 KM, izdatke za usluge prijevoza i goriva 11.332 KM, putne troškovi 8.514 KM i izdatke za bankarske usluge 8.292 KM.

Izdaci za naknade za rad u komisijama iskazani su u okviru ugovornih i drugih posebnih usluga u iznosu od 60.203 KM (70.046 KM sa porezima i doprinosima).

Komisije su formirane rješenjima Načelnika, a odnose se uglavnom na obavljanje poslova tehničkog pregleda, pregleda izvršenih radova, izbor državnih službenika, vještačenje, dodjelu poljoprivrednog zemljišta i drugo. Odluka o visini naknade za članove općinskih komisija nije donesena, a isplaćivano je predsjedniku komisije 60 KM i članovima komisije po 50 KM. Za članove komisije za tehnički pregled objekta u postupku izdavanja upotreбne dozvole visina naknade je određena prema vrsti, kategoriji i veličini objekta koji su predmet tehničkog pregleda, u skladu sa Zakonom o građenju Hercegbosanskog kantona¹⁷. Sa članovima komisija, vanjskim saradnicima (9.795 KM), nisu zaključeni ugovori o djelu, a na isplate zaposlenicima odnosi se najmanje 50.408 KM.

Naknade članovima komisija za provođenje postupaka javnih nabavki iskazane su u neto iznosu 5.140 KM. Navedeni iznos odnosi se na evidentiranje obaveza po osnovu pet rješenja iz 2016. godine (1.150 KM) i 19 rješenja iz ranijih godina (3.990 KM). Komisije za javnu nabavku imenuju se rješenjem Načelnika za svaki postupak, a rješenjima o novčanoj naknadi utvrđuje se pravo na istu u visini 60 KM za predsjednika i po 50 KM za članove komisije. U 2016. godini je doneseno najmanje 71 rješenje o imenovanju komisija za javne nabavke (broj zaključenih ugovora), a evidentirana je obaveza i izdatak samo po osnovu pet rješenja o isplati. Općina ne posjeduje pomoćnu evidenciju neevidentiranih i neisplaćenih obaveza po osnovu rješenja o isplati članovima komisija za javne nabavke iz ranijih godina. Također, nije prezentiran akt kojim je utvrđena visina naknade članovima komisija. Zbog prethodno navedenog, konstatujemo da se izdaci za rad komisija ne evidentiraju u periodu u kojem je obaveza za plaćanje i nastala, kako je utvrđeno članom 16. Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH¹⁸, te da nije stvorena obaveza od najmanje 14.000 KM po navedenom osnovu.

Obzirom da se u komisije za javne nabavke imenuju zaposlenici koji primaju naknadu po osnovu plaće i ostale naknade koje proizilaze iz radnog odnosa za poslove na koje su raspoređeni, ne smatramo opravdanim isplate članovima komisija za javne nabavke, naročito uzimajući u obzir da se poslovi obavljaju u toku radnog vremena.

Isplate zaposlenicima za rad u komisijama u neto iznosu od najmanje 50.408 KM, nisu imale tretman plaće, te konstatujemo da nisu ispoštovane odredbe člana 10. i 27. Zakona o porezu na dohodak i člana 8. Pravilnika o primjeni Zakona o porezu na dohodak.

Preporuke:

- **Rashode i izdatke priznavati u obračunskom periodu na koji se odnose, u skladu sa članom 76. Zakona o budžetima u FBiH i članom 16. Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH.**

¹⁷ „Narodne novine Hercegbosanskog kantona“, br. 14/98

¹⁸ „Sl. novine FBiH“, br. 34/14

- *Internim aktom regulisati visinu naknade članovima komisija.*
- *Isplate naknada članovima komisija koji su zaposlenici vršiti samo ukoliko se poslovi obavljaju van radnog vremena, te zaključiti ugovore o djelu sa vanjskim saradnicima angažovanih u radu komisija imenovanih od strane Općine.*
- *Obračun i uplatu pripadajućih poreza i doprinosa na naknade po osnovu rada zaposlenika u komisijama vršiti u skladu sa odredbama člana 10. i 27. Zakona o porezu na dohodak i člana 8. Pravilnika o primjeni Zakona o porezu na dohodak.*

6.1.2.3 Tekući transferi i drugi tekući rashodi

Tekući transferi iskazani su u iznosu od 2.315.524 KM, i odnose se na transfere neprofitnim organizacijama 1.473.709 KM, subvencije javnim poduzećima 722.530 KM, transfere pojedincima 65.604 KM i transfere drugim nivoima vlasti 53.681 KM. Odlukom o izvršavanju Budžeta Općine za 2016. godinu utvrđeno je da će se sredstva namijenjena za transfere u kulturi, sportu i školama, udruženjima, javnim preduzećima i političkim strankama raspoređivati po Zaključku Načelnika, prema odobrenom Budžetu i po utvrđenim procedurama finansiranja. Dozname budžetskim korisnicima iskazane su u iznosu 1.143.392 KM.

Transferi neprofitnim organizacijama se u najvećoj mjeri odnose na izdatke za finansiranje rada osnovnih škola, sufinansiranje prijevoza učenika te udruženja građana i sportskih klubova.

Zakonom o osnovnom školstvu Hercegbosanskog kantona¹⁹, utvrđeno je da se u općinskom budžetu osiguravaju sredstva za amortizaciju i materijalne troškove osnovnih škola, te za sufinansiranje prijevoza učenika. Transferi osnovnim školama iskazani su u ukupnom iznosu 347.372 KM. Obzirom da osnovne škole nemaju otvorene vlastite transakcijske račune, ne vrši se doznačka sredstava školama, nego se vrši plaćanje faktura koje se odnose na materijalne troškove škola. Troškovi sufinansiranja prijevoza učenika iskazani su u iznosu 482.293 KM. Na osnovu Odluke Vijeća o sufinansiranju prijevoza učenika osnovnih i srednjih škola u lokalnom putničkom prometu, Općina sufinansira 50% cijene putne karte redovnog linijskog prijevoza putnika na relaciji putovanja. Cijena mjesecnog pokaza za ostvarivanje sufinansiranog prijevoza iznosi 10 KM (ukupan iznos koji učenici plaćaju za troškove prijevoza), a izdaje ga općinski organ. Općina vrši plaćanje po fakturama prijevoznika, a Ministarstvo nauke, prosvjete, kulture i sporta Hercegbosanskog kantona na račun Općine u vidu trasfера vrši dozname sredstava za sufinansiranje prijevoza učenika (u 2016. godini za sufinansiranje prijevoza učenika doznačeno 239.540 KM).

Raspodjela transfera za sport izvršena je na osnovu Odluke Vijeća o planu raspodjele novčanih sredstava za sport i sportsku infrastrukturu u 2016. godini i na osnovu pojedinačnih zahtjeva sportskih udruženja (klubova), bez raspisivanja javnog poziva. Odlukom je utvrđeno da će se raspodjela vršiti mjesечно prema prilivu sredstava, a da su korisnici dužni do 01.04.2017. godine podnijeti izvještaj o utrošku sredstava. Odlukom je predviđeno da se sredstva od 230.000 KM utvrđena Budžetom za 2016. godinu (rebalansom umanjeno na 200.000 KM) za sport raspodjele na 25 klubova u iznosima od 500 KM do 54.000 KM, a 51.000 KM u sportsku infrastrukturu. U 2016. godini sportskim klubovima doznačeno je 156.830 KM. Odlukom o dodjeli se ne utvrđuje namjena sredstava. Na osnovu uvida u dio dostavljenih izvještaja o utrošku, konstatujemo da korisnici ne dostavljaju potpunu dokumentaciju koja potvrđuje način utroška sredstava. Ističemo da određeni sportski klubovi ne izmiruju redovno svoje obaveze prema Općini po osnovu ugovora o iznajmljivanju sportske dvorane, iako se isti redovno finansiraju iz općinskog Budžeta (tačka 6.2.1 Izvještaja).

Uvidom u dokumentaciju utvrdili smo da je Općina raspisala javne pozive u 2016. godini za podršku projektima boračkih udruženja, za finansiranje projektnih prijedloga u mjesnim zajednicama i za podršku projektima iz oblasti medija. U javnim pozivima definisani su opći kriteriji na osnovu kojih je komisija izvršila odabir aplikanata, te dodijelila ukupno 51.000 KM. Dodjela sredstava vršena je na osnovu Odluke Načelnika, kojom je korisnik sredstava obavezan da dostavi finansijski izvještaj o namjenskom utrošku sredstava. **U toku revizije nije prezentirana dokumentacija o pravdanju utroška**

¹⁹ „Narodne novine Hercegbosanskog kantona“, br. 7/04

dodijeljenih sredstava, kako je predviđeno odlukama, te konstatujemo da nije uspostavljen adekvatan nadzor nad korištenjem sredstava tekućih transfera.

Po preporuci komisije za izbor projekata zdravstvenih ustanova s područja Općine, po provedenom javnom pozivu (17.03.2016. godine), za projekat „Nabavka vozila za prijevoz dijaliziranih pacijenata“, dodjeljeno je 15.000 KM. Budući da se radilo o prijavi Doma zdravlja Livno (jedna prijava), komisija za izbor projekata zdravstvenih ustanova s područja Općine, pored općih kriterija nije utvrđivala dodatne kriterije i mjerila. Odlukom Načelnika o dodjeli sredstava, korisniku su prenesena novčana sredstava s obavezom dostave finansijskog izvještaja o namjenskom utrošku sredstava u roku trideset dana od okončanja projekta, a obaveza Općine je formiranje komisije za praćenje namjenskog utroška sredstava. Izvještaj o namjenskom utrošku sredstava nije dostavljen niti je formirana komisija za praćenje namjenskog utroška sredstava.

Provedenom revizijom utvrdili smo da korisnici sredstava od najmanje 212.200 KM (udruženja, sportska društva, vjerske zajednice i drugi) nisu dostavili adekvatne izvještaje o utrošku sredstava. Također, odlukama i zaključcima o dodjeli sredstava se u određenim slučajevima ne navodi namjena sredstava, niti se korisnik sredstava obvezuje za pravdanje dobivenih sredstava. Članom 57. Zakona o budžetima u FBiH utvrđeno je da su korisnici doznačenih transfera dužni dostaviti budžetskom korisniku izvještaj o namjenskom utrošku sredstava, a u slučaju da iste ne dostave, da neće imati pravo aplicirati za dodjelu sredstava u narednoj fiskalnoj godini.

Zbog prethodno navedenog, smatramo da nije uspostavljen adekvatan nadzor nad utroškom sredstava transfera, te da se dodjeljivanje sredstava udruženjima u pojedinim slučajevima vrši bez utvrđene namjene korištenja i obaveze pravdanja sredstava.

Preporuka:

- *Dodjelu sredstava udruženjima građana vršiti na osnovu utvrđenih programa raspodjele i za jasno određene namjene, te uspostaviti nadzor nad utroškom dodijeljenih sredstava korisnicima u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH.*

Na poziciji **Subvencije javnim poduzećima i poduzetnicima** evidentirani su tekući izdaci JP Komunalno d. o. o. Livno (u daljem tekstu JP Komunalno), čiji je Općina osnivač, u iznosu od 460.235 KM. Poslovi se obavljaju u skladu sa Programom rada JP Komunalno d.o.o. za 2106. godinu, na koji je Vijeće dalo saglasnost. Programom rada utvrđeni su poslovi koje obavlja (održavanje javno prometnih i zelenih površina, poslove zimske službe, uklanjanja krutog otpada, održavanje oborinske kanalizacije i drugo), a za izvršene usluge ispostavlja se faktura. U skladu sa članom 10. Zakona o komunalnim djelatnostima Hercegbosanskog kantona²⁰ iz 2006. godine (u daljem tekstu Zakon o komunalnim djelatnostima), Općina osigurava obavljanje komunalnih djelatnosti putem javnog poduzeća komunalnih djelatnosti ili privrednog društva ili obrtnika, koji ispunjavaju uslove za pružanje komunalnih usluga. Istimemo da ostvareni prihodi od komunalnih naknada nisu dovoljni za pokriće troškova javne komunalne potrošnje (tačka 6.2.1 Izvještaja).

Na istoj poziciji evidentirani su i transferi Vatrogasnog društva (140.000 KM), JP Radio Livno (120.000 KM) i Veterinarskoj stanici (2.295 KM), kojima je Općina osnivač. Prijenos sredstava za plaće, materijalne troškove i drugo vrši se u mjesecnim tranšama, a nadzor nad utroškom vrši komisija za kontrolu imenovana od strane Načelnika.

Transferi pojedincima odnose se na isplate stipendija (65.300 KM) studentima s područja Općine u akademskoj 2015/2016 godini. Dodjela stipendija vrši se u skladu s Pravilnikom o načinu i uslovima stipendiranja uspješnih i nadarenih studenata i studenata iz porodica slabijeg imovinskog stanja iz 2008. godine i izmjenama i dopunama istog od 28.01.2014. godine, kojim su utvrđeni opći uvjeti, kriteriji i bodovanje kandidata. Javni poziv za dodjelu stipendija raspisan je u prvom mjesecu 2016. godine. Načelnik je formirao komisiju za provođenje procedure dodjele stipendija sa zadatkom da razmotri i analizira sve pristigle prijave i sačini listu dobitnika stipendija. Zaključkom o dodjeli stipendija

²⁰ „Narodne novine Hercegbosanskog kantona“, br. 2/06

dodijeljeno je 68 stipendija u mjesecnom iznosu od 100 KM po korisniku. Ugovori su zaključeni 26.02.2016. godine.

Dozname budžetskim korisnicima iskazane su u iznosu 1.143.392 KM i odnose se na odobrena sredstva za plaće i materijalne troškove za Centar za socijalni rad Livno (532.846 KM), Dječiji vrtić Pčelice (317.000 KM), Narodno sveučilište (125.000 KM) i Općinsko javno pravobraniteljstvo (98.546 KM). Odlukom o izvršenju budžeta utvrđeno je da su svi budžetski korisnici dužni sačinjavati i dostavljati kvartalne i godišnje izvještaje te da nadzor nad trošenjem budžetskih sredstava vrši komisija za budžet i finansije. Načelnik je donosio rješenja o imenovanju članova komisije za internu kontrolu za 2016. i 2017. godinu, te je vršena interna kontrola finansijskog poslovanja korisnika sredstava općinskog budžeta. Za svaku provedenu kontrolu sačinjava se zapisnik o obavljenoj kontroli i izvještaj o finansijskom poslovanju.

6.1.2.4 Izdaci za kamate

Izdaci za kamate iskazani su u iznosu 145.208 KM i odnose na otplatu kamate po kreditu za Projekat razvoja sistema vodoopskrbe općine Livno u toku grejs perioda od 61.500 KM, otplatu glavnice i kamate po kreditu Svjetske banke za sanaciju komunalne infrastrukture od 36.444 KM i otplatu glavnice i kamate po kreditu Svjetske banke za Projekat urbane infrastrukture i pružanja usluga u iznosu 47.264 KM (tačka 6.2.4 Izvještaja).

6.1.2.5 Izdaci za nabavku stalnih sredstava

Izdaci za nabavku stalnih sredstava realizovani su u iznosu 2.067.277 KM. Ukupno povećanje stalnih sredstava u poslovnim knjigama iskazano je u iznosu 8.740.947 KM. Najznačajniji dio navedenog iznosa odnosi se na evidentiranje obaveza po kreditu za projekat „Voda za Livno“ (6.669.612 KM). Obzirom da fakture dobavljača nisu evidentirane u periodu kada su prispjevale, ukupna vrijednost kredita za ovu namjenu evidentirana je kao povećanje na poziciji ostalih objekata (vodoopskrbna mreža). Preostali iznos (2.071.335 KM) odnosi se u najvećoj mjeri na ulaganje u izgradnju Muzičke škole u Livnu evidentirano kao stalno sredstvo u pripremi, ulaganje u infrastrukturu (1.990.927 KM) i studije izvodljivosti i projekte (116.713 KM).

6.1.3 Finansijski rezultat

Prema objavljenom Godišnjem izvještaju o izvršenju budžeta Općine Livno za 2016. godinu, iskazano je ostvarenje prihoda i primitaka u odnosu na rashode i izdatke, kako slijedi:

R. br.	Opis	Budžet za 2016. godinu	Izvršenje budžeta u 2016. godini	Izvršenje budžeta u 2015. godini	Index (4/3)
1	2	3	4	5	6
I	PRIHODI	9.632.000	8.727.410	8.918.567	91
I 1.	Prihodi od poreza	5.871.000	5.528.266	4.884.926	94
I 2.	Neporezni prihodi	2.561.000	2.409.010	3.633.701	95
I 3.	Primljeni transferi i donacije	1.200.000	790.134	399.940	66
II	RASHODI	7.672.000	6.692.352	6.712.592	87
II 1.	Tekući rashodi	3.290.800	3.088.228	3.174.064	94
II 2.	Tekući transferi i dozname	4.131.200	3.458.916	3.197.284	84
II 3.	Kapitalni transferi	0	0	0	0
II 4.	Izdaci za kamate	250.000	145.208	341.244	58
II 5.	Tekuća rezerva	0	0	0	0
III	TEKUĆI SUFICIT (TEKUĆI DEFICIT) I – II	1.960.000	2.035.057	2.205.975	104
IV	NETO NABAVKA STAL.SREDST. (IV 2. – IV 1.)	1.960.000	1.707.867	1.659.174	87
IV 1.	Primici od prodaje stalnih sredstava	600.000	359.410	0	60

IV 2.	Izdaci za nabavku stalnih sredstava	2.560.000	2.067.277	1.659.174	83
V	UKUPAN SUFICIT (UKUPAN DEFICIT) III – IV	0	327.191	546.801	0
VI	NETO POVEĆANJE (SMANJENJE) FINANSIJSKE IMOVINE (VI 1. – VI 2.)	0	0	0	0
VI 1.	Primici od finansijske imovine	0	0	0	0
VI 2.	Izdaci za finansijsku imovinu	0	0	0	0
VII	NETO ZADUŽIVANJE (NETO OTPLATE DUGOVA) (VII 1. – VII 2.)	0	0	0	0
VII 1.	Primici od zaduživanja	0	0	0	0
VII 2.	Izdaci za otplate dugova	0	0	0	0
VIII	UKUPAN FINANSIJSKI REZULTAT (V + VI + VII)	0	327.191	546.801	0

U 2016. godini priznat je prihod u iznosu 101.311 KM iako nije uplaćen na račun, niti je bio mjerljiv i raspoloživ, radi čega je iskazani ukupan finansijski rezultat precijenjen za navedeni iznos (tačka 6.1.1. Izvještaja).

Prema podacima iz bilansa stanja, na dan 31.12.2016. godine, ukupan neraspoređeni višak prihoda nad rashodima iznosi 3.474.707 KM.

	31.12.2016.	31.12.2015.	Indeks
NERASPOREĐENI VIŠAK PRIHODA NAD RASHODIMA	3.474.707	1.444.785	181

Na poziciji neraspoređenog viška prihoda nad rashodima u 2016. godini nije evidentiran ukupan finansijski rezultat utvrđen Godišnjim izvještajem o izvršenju Budžeta (327.191 KM), nego iznos od 2.029.922 KM. Služba za finansije izvršila je uvid u način utvrđivanja i evidentiranja rezultata tekuće i prethodne godine, o čemu je sačinjena zabilješka, te je utvrđeno da se knjiženja vrše na osnovu utvrđene šeme u softveru te da je na poziciji neraspoređenog prihoda nad rashodima evidentiran tekući suficit, a ne ukupan finansijski rezultat. Zatvaranje konta klase 8 (neto nabavka stalnih sredstava) zaključnim knjiženjima na kraju godine vršeno je preko konta izvora novčanih sredstava, a ne preko konta neraspoređenog viška prihoda nad rashodima, kako je predviđeno članom 54. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH i članom 79. Računovodstvenih politika za federalne budžetske korisnike.

Obzirom na prethodno navedeno, ne potvrđujemo neraspoređeni višak prihoda nad rashodima koji je iskazan u iznosu 3.474.707 KM. U 2017. godini su poduzete aktivnosti na utvrđivanju stvarnog stanja akumuliranog suficita, o čemu su i prezentirani dokazi (nalozi) o provođenju korektivnih knjiženja.

6.2 BILANS STANJA

6.2.1 Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe

Gotovina na transakcijskim računima na kraju fiskalne godine, iznosila je 1.285.638 KM. Iskazana stanja na bankovnim izvodima usaglašena su sa stanjem evidentiranih računa u poslovnim knjigama.

Inspektorat Federalne uprave civilne zaštite je izvršio inspekcijski nadzor u Općini Livno. Zapisnikom o izvršenom inspekcijskom nadzoru od 10.11.2016. godine je, između ostalog, konstatovano da posebna namjenska sredstva za zaštitu i spašavanje Ministarstvo finansija Hercegbosanskog kantona uplaćuje na transakcijski račun Općine, odakle se sredstva povremeno prenose na namjenski račun, te da sredstva u ukupnom iznosu od 222.051 KM za 2014. i 2015. godinu nisu prebačena na namjenski račun za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća. Na namjenskom računu stanje na 31.12.2016. godine iznosilo je 415.901 KM, a do okončanja revizije nije izvršen prenos sredstava od 222.051 KM sa transakcijskog računa Općine na isti, kako je predviđeno Odlukom o uslovima i načinu korištenja sredstava ostvarenih po osnovu posebne naknade za zaštitu od prirodnih

i drugih nesreća²¹ i naloženo Rješenjem o otklanjanju utvrđenih nedostataka i nepravilnosti od 22.11.2016. godine donesenim od strane Inspektorata Federalne uprave civilne zaštite.

Preporuka:

- **Izvršiti prijenos sredstava za zaštitu i spašavanje na poseban namjenski račun, u skladu sa Odlukom o uslovima i načinu korištenja sredstava ostvarenih po osnovu posebne naknade za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća.**

Kratkoročna potraživanja iskazana su u iznosu 3.605.602 KM i odnose se na potraživanja od fizičkih lica za isporučenu robu i usluge (2.222.360 KM), pravnih lica (986.260 KM), sumnjiva i sporna potraživanja (385.293 KM), akontacije za službeni put (8.189 KM) i ostala potraživanja (3.500 KM).

Općina u poslovnim knjigama evidentira potraživanja za komunalnu naknadu, zakup poslovnih prostora i garaža te korištenje sportske dvorane, dok se po ostalim osnovama ne evidentiraju potraživanja, već se prihod priznaje u momentu naplate (administrativne općinske takse, zakup zemljišta i drugo).

Potraživanja od pravnih i fizičkih lica se u najvećoj mjeri odnose na potraživanja za komunalnu naknadu (2.145.162 KM), zakup poslovnih prostora (467.260 KM) i potraživanja za korištenje sportske dvorane (254.156 KM).

Iskazana potraživanja za komunalnu naknadu odnose se na potraživanja za period od 2009 – 2016. godine, od fizičkih lica (1.261.713 KM), od pravnih lica (879.072 KM) i 4.377 KM iskazano bez analitike. Obaveza plaćanja komunalne naknade utvrđena je Odlukom o komunalnoj naknadi²², na koju je data saglasnost Vlade Hercegbosanskog kantona. Potraživanje se evidentira na osnovu rješenja o komunalnoj naknadi koju izdaje Služba za građenje, prostorno uređenje i stambeno-komunalne poslove. Iskazani prihod po osnovu naplaćene komunalne naknade u 2016. godini iznosi 148.263 KM. Općina je poduzimala određene aktivnosti u vezi sa naplatom komunalne naknade, pokrenuti su sudske postupci za naplatu potraživanja od pravnih lica, dok su se fizičkim licima slale opomene pred tužbu, a postupci nisu pokretani. Članom 39. Zakona o komunalnim djelatnostima utvrđeno je da se budžet Općine, u smislu osiguranja sredstava za finansiranje obavljanja komunalnih djelatnosti iz člana 23. i 26. Zakona može koristiti samo iznimno, u slučajevima kada zbog nedostatka sredstava postoji opasnost od prekida redovnog obavljanja usluga. Obzirom da iskazana potraživanja po osnovu komunalne naknade iznose 2.145.162 KM, ostvareni prihod po ovom osnovu u 2016. godini iznosi 148.263 KM, a izdaci za komunalne usluge u 2016. godini iskazani su u iznosu 460.235 KM, konstatujemo da naplaćena sredstva po osnovu komunalne naknade nisu dosta na za finansiranje komunalnih usluga.

Stanje potraživanja od korištenja sportske dvorane na datum bilansa iskazana su iznosu 254.156 KM, od čega se najznačajniji dio odnosi na potraživanja starija od godinu dana. Sa određenim brojem korisnika prostora sportske dvorane zaključeni su ugovori kojima su utvrđeni prava i obaveze korisnika, a Općina mjesečno ispostavlja račune za korištenje objekta. Popisna komisija je u Izvještaju o izvršenom popisu konstatovala da nisu zaključeni ugovori sa svim korisnicima. Zaključenim ugovorima je definisano da ugovor prestaje važiti, između ostalog, neurednim ispunjavanjem ugovorenih obaveza. Najznačajniji iznos potraživanja odnosi se na Muški košarkaški klub Livno (70.150 KM), Ženski košarkaški klub Livno (52.685 KM), Ženski odbojkaški klub Troglav (32.176 KM), Rukometni klub Livno (30.975 KM) i Malonogometni klub Seljak Livno (30.501 KM). Općina ne poduzima aktivnosti s ciljem naplate navedenih potraživanja, a istovremeno se pojedinim sportskim klubovima iz Budžeta Općine izdvajaju sredstva za rad i funkcionisanje.

Prema pregledu Službe za finansije, u okviru redovnih potraživanja iskazano je najmanje 489.103 KM potraživanja koja se odnose na potraživanja od pravnih lica koja su prestala s radom, potraživanja iz ranijih godina, za koja nisu blagovremeno poduzete aktivnosti naplate. Navedeni pregled dostavljen

²¹ „Sl. novine FBiH“, br. 4/12

²² „Sl. glasnik općine Livno“, br. 6/07

je komisiji za popis, a ista je dala prijedlog za otpis dijela potraživanja od 70.723 KM, o čemu nije donesena odluka o daljem postupanju, dok za preostali iznos nije dat ni prijedlog za postupanje.

Kratkoročni plasmani (56.930 KM) se prema navodu odgovornog lica Službe za finansije i sačinjenom pregledu starih potraživanja starija od 20 godina koja se odnose na nenaplaćene kredite date pravnim licima. Za navedena potraživanja nisu blagovremeno pokrenute aktivnosti naplate, ista su zastarjela a pravna lica su ugašena.

Na poziciji **Finansijski i obračunski odnosi sa drugim povezanim jedinicama** iskazan je iznos od 33.714 KM za koji nije prezentirana adekvatna dokumentacija obzirom da se, prema navodima odgovorne osobe, radi o potraživanjima za grijanje od pravnih lica koja su prestala sa radom i za koja je nastupila zastara. Također, na poziciji vremenskih razgraničenja iskazano je zastarjelo potraživanje od 4.822 KM.

Kupoprodajni ugovori o prodaji stalnih sredstava (zemljišta) se ne evidentiraju kao potraživanje Općine, niti se vodi pomoćna evidencija ovih ugovora (u 2016. godini ostvaren primitak od prodaje od 359.410 KM). Zbog prethodno navedenog, nije poznat iznos preostalog duga po osnovu prodaje stalnih sredstava te konstatujemo da u poslovnim knjigama nisu evidentirana sva potraživanja Općine.

U okviru redovnih potraživanja iskazan iznos od 489.103 KM potraživanja od pravnih i fizičkih lica te potraživanja po drugom osnovu od 95.466 KM za koja je nastupio period zastare naplate ili se odnose na pravna lica koja su prestala sa radom. Nije izvršeno usaglašavanje iskazanog stanja potraživanja sa kupcima u skladu sa članom 28. Zakona o računovodstvu i reviziji i članom 18. Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH. U poslovnim knjigama iskazana su značajna potraživanja po osnovu zakupa sportske dvorane za čiji najveći dio nisu poduzete sve zakonom propisane mjere i aktivnosti u cilju naplate.

Preporuke:

- *Izvršiti usaglašavanje potraživanja sa kupcima u skladu sa članom 28. Zakona o računovodstvu i reviziji i članom 18. Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH i analizu starosne strukture i procjenu naplativosti potraživanja.*
- *Blagovremeno poduzimati sve zakonom predviđene mjere naplate potraživanja, kako bi se osigurala naplata javnih prihoda.*
- *Uspostaviti evidenciju potraživanja po osnovu ugovora o kupoprodaji stalnih sredstava, te ista evidentirati u poslovnim knjigama u skladu s članom 17. Računovodstvenih politika za federalne budžetske korisnike i trezor, s ciljem realnog i fer iskazivanja potraživanja po ovom osnovu.*

6.2.2 Stalna sredstva

U finansijskim izvještajima Općine Livno na dan 31.12.2016. godine iskazana su stalna sredstva sadašnje vrijednosti 30.750.488 KM i odnosi se na građevine i pomoćne objekte (26.369.628 KM), sredstva u pripremi (3.717.631 KM), nematerijalna sredstva (537.548 KM) i opremu (125.681 KM).

Od iskazane nabavne vrijednosti građevina 30.107.026 KM, (čija je ispravka vrijednosti 3.737.398 KM), na ulaganja u infrastrukturu (ceste, mostovi, osvjetljenje i vodovod) se odnosi 22.124.109 KM, a 7.982.917 KM na građevine i pomoćne objekte.

Prema prezentiranom pregledu priloženom uz Izvještaj o godišnjem popisu, iskazana vrijednost građevina i pomoćnih objekata odnose se na zgradu Općine, staru zgradu Općine i upravnu zgradu te građevine (sportska dvorana, stanovi, poslovni prostori, toplana, zgrada gradske pijace) koji su u poslovne knjige Općine uknjiženi 2004. godine, na osnovu odluka Vijeća o prestanku rada Fonda fizičke kulture Livno i Fonda u stambeno-komunalnom gospodarstvu općine Livno iz decembra 2003. godine. Navedenim odlukama utvrđeno je da se sva imovina, potraživanja i obaveze prenose na Vijeće i to s narednim danom od dana prestanka postojanja. Prilikom evidentiranja, u jednu glavnu knjigu su samo vrijednosno evidentirane građevine, na osnovu podataka iz bilansa ugašenih fondova. Općina ne posjeduje kompletну vjerodostojnu dokumentaciju, niti dokumentaciju o vlasništvu i posjedu građevina i pomoćnih objekata, na osnovu koje je izvršeno evidentiranje građevina u poslovnim

knjigama. Garaže koje su uknjižene u poslovne knjige Općine nakon prestanka rada Fonda u stambeno-komunalnom gospodarstvu, bile su evidentirane kao stalno sredstvo u pripremi, a u 2016. godini preknjižene su na sredstva u upotrebi (ukupne nabavne vrijednosti 496.333 KM). Nakon provedenih javnih poziva, značajan broj garaža (nije prezentirana kompletan dokumentacija) je prodat. Obzirom da je evidentiran samo primitak po osnovu prodaje a ne i isknjižavanje vrijednosti prodatih stalnih sredstava, poslovne transakcije proizašle iz prodaje nisu evidentirane u periodu kada su i nastale.

Stalna sredstva u pripremi iskazana su u iznosu 3.717.631 KM. U 2016. godini iskazano je povećanje na poziciji sredstava u pripremi od 421.957 KM koje se odnosi na ulaganje u izgradnju Muzičke škole u Livnu. Na osnovu uvida u posljednju, XVII ispostavljenu privremenu situaciju za izgradnju Muzičke škole i priloženu rekapitulaciju izvršenih radova, utvrdili smo da je do dana ispostavljanja iste (15.11.2016. godine) okončano je 67% vrijednosti radova, ukupne vrijednosti 1.163.486 KM. Preostali iznos odnosi se na ulaganja u stalna sredstva u pripremi iz ranijih godina, o kojima se ne vodi analitička evidencija o vrijednostima ulaganja u pojedino sredstvo. Obzirom da se stalna sredstava u pripremi ne vode analitički, niti je uspostavljena pomoćna evidencija o ovim ulaganjima tokom tekuće i ranijih godina, Općina ne posjeduje sveobuhvatan i kompletan pregled pojedinačnih objekata i njihovih vrijednosti iskazanih na poziciji stalnih sredstava u pripremi.

Stalna sredstva Općine vode se u dvije glavne knjige, u okviru knjigovodstvenog programa nije uspostavljena pomoćna knjiga stalnih sredstava, u skladu sa članom 20. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH i članom 7. Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH. Također, **na osnovu uvida u iskazana stanja stalnih sredstava u okviru jedne glavne knjige, konstatujemo da je ispravka vrijednosti građevina veća od iskazane nabavne vrijednosti.**

Zbog prethodno navedenog, konstatujemo da nisu uspostavljene adekvatne evidencije građevina, stanova i pomoćnih objekata na osnovu kojih se mogu utvrditi njihove pojedinačne vrijednosti, da se stalna sredstva evidentiraju u okviru dvije glavne knjige, da ne postoji evidencija o ulaganjima u sredstva u pripremi, te da su u okviru stalnih sredstava u upotrebi iskazane garaže nabavne vrijednosti 496.333 KM koje su u najvećem dijelu prodate.

Preporuke:

- **Uspostaviti pomoćnu knjigu stalnih sredstava u skladu sa članom 7. Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH, te sva stalna sredstva evidentirati u okviru jedne glavne knjige.**
- **Izvršiti sveobuhvatan popis stalnih sredstava Općine, te usaglasiti knjigovodstveno stanje sa stvarnim.**
- **Izvršiti detaljan popis ulaganja u stalna sredstva u pripremi i uspostaviti analitičku evidenciju istih sa pojedinačnim stalnim sredstvima i vrijednostima ulaganja, kao i adekvatnu evidenciju garaža u vlasništvu Općine.**

6.2.3 Kratkoročne obaveze i razgraničenja

Kratkoročne obaveze i razgraničenja iskazane su u iznosu od 5.585.326 KM. Obaveze prema dobavljačima iznose 1.790.107 KM, kratkoročna razgraničenja 3.544.289 KM, obaveze prema zaposlenicima 138.783 KM i finansijski i obračunski odnosi s povezanim jedinicama 112.148 KM.

Prema prezentiranom pregledu, u okviru obaveza prema dobavljačima iskazan je iznos od 259.665 KM koji se odnosi na obaveze iz ranijeg perioda (preko 20 godina) i za koje je nastupio period zastare. Također, na osnovu uvida u uzorak dostavljenih konfirmacija od dobavljača, konstatovali smo da određena salda nisu usaglašena, iako je Općina dostavila svoje kartice na usaglašavanje.

Kratkoročna razgraničenja odnose se u najvećoj mjeri na razgraničeni prihod po osnovu zakupnina i komunalnih naknada (3.019.626 KM). Obzirom da potraživanja po osnovu zakupnina i komunalnih naknada iznose 2.866.578 KM, razlika između iskazanih potraživanja i razgraničenog prihoda po ovom osnovu iznosi 153.048 KM.

Razgraničeni rashodi iznose 524.662 KM i odnose se na obaveze za ukalkulisane i neplaćene rashode ranijih godina (155.281 KM) i ukalkulisane rashode za decembar 2016. godine u iznosu

369.381 KM (jednokratne pomoći, naknade vijećnicima, izvršene usluge, doznake mjesnim zajednicama i drugo). Na poziciji finansijskih i obračunskih odnosa iskazane su obaveze za plaće za decembar 2016. godine za budžetske korisnike i ustanove kojima je Općina osnivač i čije se plaće i materijalni troškovi snose iz Budžeta Općine.

Obzirom na prethodno navedeno, konstatujemo da je u okviru obaveza iskazan iznos od 259.665 KM za koji je procijenjeno da je nastupio period zastare naplate, kao i da iskazana salda potraživanja od kupaca po osnovu zakupnina i komunalne naknade nisu usaglašena sa iskazanim saldom razgraničenog rashoda za 153.048 KM.

Preporuke:

- *Usaglasiti iskazana stanja obaveza sa dobavljačima, te na osnovu analize starosne strukture obaveza prema dobavljačima poduzeti mjere s ciljem iskazivanja realnog stanja obaveza.*
- *Izvršiti usaglašavanje iskazanih stanja razgraničenih prihoda po osnovu zakupnina i komunalnih naknada i kratkoročnih potraživanja po ovom osnovu.*

6.2.4 Dugoročne obaveze i razgraničenja

Dugoročne obaveze iskazane su u iznosu 6.669.612 KM i iste se odnose na obavezu po osnovu Podgovora o kreditu za Projekat razvoja sistema vodoopskrbe općine Livno²³ od 28.08.2009. godine i aneksa istog ugovora od 07.09.2009. godine, koji je zaključen između Federacije BiH i Općine. Ukupni iznos obaveze po kreditu je 6.869.308 KM, do 31.12.2016. godine uplaćeno je 200.000 KM, te je kredit evidentiran u iznosu umanjenom za prethodnu uplatu. Prema prezentiranom otplatnom planu, otplata je trebala započeti 30.09.2014. godine u mjesечnim anuitetima od 381.628 KM, a u 2017. godini odobreno je produženje grace perioda za otplatu istog do 2019. godine. Federalno ministarstvo finansija dostavlja fakturu za plaćanje dospjele obaveze za maržu a ista se izmiruje kvartalno (prema prezentiranom pregledu, ostatak duga za maržu na 31.12.2016. godine iznosi 197.685 KM). Navedeni kredit evidentiran je u poslovnim knjigama kao povećanje vrijednosti stalnih sredstava uz istovremeno odobravanje izvora stalnih sredstava, te povećanje dugoročnih obaveza i izvora novčanih sredstava (koje će umanjivati prilikom uplate anuiteta).

U poslovnim knjigama na 31.12.2016. godine nisu bili evidentirani krediti Svjetske banke – Međunarodne agencije za razvoj iz ranijih godina. Prema pregledu Službe za finansije, preostala dugoročna obaveza po osnovu Supsidijarnog finansijskog sporazuma zaključenog između Vlade FBiH i Općine Livno za Projekat urbane infrastrukture i pružanja usluga od 20.05.2005. godine iznosi 444.556 KM. Preostala obaveza za glavnici po osnovu kredita Svjetske banke za sanaciju komunalne infrastrukture, a koji se izmiruje na osnovu obavijesti o dospijeću anuiteta od strane Razvojne banke FBiH, iznosi 709.978 KM (od čega glavnica iznosi 659.323 KM). U 2017. godini poduzete su aktivnosti na evidentiranju navedenih dugoročnih obaveza, o čemu su naknadno dostavljeni dokazi (nalozi za knjiženje).

6.2.5 Izvori sredstava

Izvori stalnih sredstava iskazani su u iznosu 19.935.558 KM i isti se odnose na izvore stalnih sredstava 31.087.435 KM i izvore novčanih sredstava -11.151.876 KM. Stalna sredstva su iskazana u iznosu 30.750.488 KM, te konstatujemo da izvori stalnih sredstava i stalna sredstva nisu usaglašeni za iznos 336.947 KM. Najznačajniji dio iskazanog iznosa izvora novčanih sredstava (6.669.612 KM) odnosi se na način evidentiranja dugoročnog kredita za razvoj vodoopskrbe (tačka 6.2.4 Izvještaja). Preostala iskazana vrijednost izvora novčanih sredstava (4.482.264 KM) u najvećem dijelu je rezultat načina evidentiranja poslovnih promjena i finansijskog rezultata iz ranijih godina (viška prihoda), isto je uticalo i na iskazivanje akumuliranog suficita u bilansu stanja. Zatvaranje konta klase 8 zaključnim knjiženjima

²³ Zaključen na osnovu ugovora o finansijskoj kooperaciji između Vijeća ministara BiH i Vlade Republike Austrije 30.03.2006. godine i Sporazuma o kreditu između Bosne i Hercegovine koju zastupa Ministarstvo finansija i rezora i Raiffeisen Zentralbank Austrija

na kraju godine nije vršeno preko konta neraspoređenog viška prihoda nad rashodima, kako je predviđeno članom 54. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH i članom 79. Računovodstvenih politika za federalne budžetske korisnike, nego preko konta grupe Izvori novčanih sredstava. Ističemo da se način evidentiranja određenih poslovnih promjena mijenja u prethodnim periodima, obzirom da Općina nije donijela vlastite računovodstvene politike do aprila 2017. godine, kada je donesena Odluka o primjeni Računovodstvenih politika za federalne budžetske korisnike.

Preporuke:

- *Utvrđiti razloge odstupanja stalnih sredstava i izvora stalnih sredstava, te u skladu sa nalazima poduzeti korektivne mjere.*
- *Izvršiti analizu iskazanog stanja izvora novčanih sredstava, vodeći računa o iskazivanju rezultata u bilansu stanja tokom tekuće i ranijih godina, te u skladu sa nalazima provesti korektivna knjiženja.*

6.2.6 Popis sredstava i obaveza

Odluku o popisu i rješenja o imenovanju popisnih komisija Načelnik je donio 28.12.2016. godine.

U izvještajima o izvršenom popisu, između ostalog, komisija je konstatovala da se najznačajniji dio potraživanja odnosi na komunalnu naknadu, te da su stvarna potraživanja manja, obzirom da su rješenja donesena na osnovu podataka od JP Komunalno d.o.o. Livno, za koja je navedeno da nisu pouzdana. Izvodi otvorenih stavki nisu poslati kupcima, te nije izvršeno usaglašavanje potraživanja, kako je predviđeno članom 28. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH i članom 67. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH. Komisija je predložila da se otpiše dio zastarjelih potraživanja, a istaknuto je i da se komisija za otpis stalnih sredstava nije formirala duži niz godina.

Komisija nije konstatovala da iz poslovnih knjiga Općine nisu isknjižene prodate garaže (izvršen prenos sa opreme u pripremi na opremu u upotrebi u vrijednosti 496.333 KM), te konstatujemo da nije izvršen sveobuhvatan popis zgrada i građevina iskazanih u poslovnim knjigama.

Zbog prethodno navedenog, konstatujemo da godišnji popis imovine i obaveza nije obavljen na način da bi se utvrdilo stvarno stanje imovine i obaveza, a u skladu sa članom 25. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, člana 18. Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH i člana 67. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

Preporuka:

- *Izvršiti usaglašavanje potraživanja i obaveza, te provesti cijelokupan popis imovine i obaveza Općine kako bi se utvrdilo njihovo stvarno stanje u skladu sa članom 26. i 28. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, članom 18. Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH i članom 67. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH.*

6.3 IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA

Obrazac „Izvještaj o novčanim tokovima za period od 01.01 do 31.12.2016. godine“ dat je u Prilogu Izvještaja. U Izvještaju o novčanim tokovima, iskazani su ukupni primici u iznosu od 9.086.819 KM i ukupne novčane isplate u iznosu od 8.942.498 KM, što je rezultiralo negativnim novčanim tokom od 144.321 KM. Obzirom da je iznos od 101.311 KM priznat kao prihod 2016. godine, iako je uplata izvršena u januaru 2017. godine, primici su precijenjeni najmanje za navedeni iznos, a slijedom navedenog, novčane isplate na pojedinim pozicijama nisu ispravno iskazane u istom iznosu.

Obzirom da je kao primitak iskazan iznos za koji nije izvršena uplata u 2016. godini, izvještaj o novčanim tokovima nije sačinjen u skladu sa Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu Budžeta u FBiH.

Preporuka:

- *Izvještaj o novčanim tokovima sačinjavati u skladu sa članom 24. Pravilnika o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta.*

7. JAVNE NABAVKE

Planom javnih nabavki za 2016. godinu predviđeno je provođenje 74 postupka ukupne procijenjene vrijednosti 15.573.550 KM. Tokom godine je doneseno 18 izmjena i dopuna plana, kojima je utvrđeno provođenje 169 postupaka javne nabavke ukupne procijenjene vrijednosti 17.843.992 KM, od čega 31 otvoreni postupak, 45 konkurenčkih zahtjeva, 90 direktnih sporazuma i dva zahtjeva za idejno rješenje. Prema pregledu provedenih postupaka i zaključenih ugovora, u 2016. godini zaključeno je osam ugovora nakon provedenih otvorenih postupaka u iznosu 4.637.661 KM²⁴ (od čega jedan okvirni sporazum vrijednosti do 3.276.000 KM), 24 ugovora na osnovu konkurenčkog zahtjeva (730.657 KM), 38 direktnih sporazuma (139.265 KM) i jedan ugovor nakon provedenog konkursa za izradu idejnog rješenja (7.008 KM).

Prilikom provođenja otvorenih postupaka, primjenjuje se kriterij ekonomski najpovoljnije ponude, pri čemu cijena u svim slučajevima nosi najveći broj bodova, a ostali kriteriji su u najvećem broju slučajeva rok plaćanja, rok izvođenja radova i garantni rok na izvedene radove.

Nakon provedenog otvorenog postupka za nabavku radova na održavanju ulica u Livnu, zaključen je okvirni sporazum na četiri godine i ugovor za 2016. godinu sa odabranim dobavljačem Livnputovi d.o.o. Livno. Ukupna vrijednost okvirnog sporazuma za cijeli period trajanja iznosi do 3.276.000 KM. Primjenjeni kriterij je ekonomski najpovoljnija ponuda (cijena i uslovi plaćanja). Na javni poziv su se prijavila samo dva ponuđača.

Nakon provedenih otvorenih postupaka zaključeni su slijedeći ugovori: sa dobavljačem „MG mind“ d.o.o. Mrkonjić Grad 27.07.2016. godine, za izvođenje radova na izgradnji mosta na rijeci Bistrici (164.473 KM) i rokom izvođenja radova 45 dana od dana uvođenja u posao, sa Livnputovi d.o.o. Livno za izgradnju propusta na potoku Brina (179.056 KM) 20.09.2016. godine, sa rokom izvođenja radova 45 dana od dana uvođenja u posao, sa „Rocco commerce“ d.o.o. Livno za izgradnju potisnog cjevovoda s pratećim objektima na potezu vojarna – Dobro 18.08.2016. godine (443.253 KM), sa rokom izvođenja 60 dana, te sa istim dobavljačem za izgradnju kolektora na prikupljanju otpadnih voda u naseljima Rapovine i Žabljak 07.11.2016. godine (334.601 KM), sa rokom izvođenja 45 dana od dana uvođenja u posao. Prethodno navedeni radovi nisu okončani do završetka revizije. Ističemo da je rok izvođenja jedan od kriterija prilikom dodjele ugovora te da je ugovorima predviđeno da se u slučaju neopravdanog produženja rokova zaračunavaju ugovorene kazne od 0,1% vrijednosti za svaki dan kašnjenja, s tim da cjelokupni iznos ne može biti veći od 5% ugovorene vrijednosti. Za određene radove prezentirana je dokumentacija kojom se obrazlaže kašnjenje u realizaciji (nepredviđeni radovi i vremenski uslovi), te zbog koje nisu zaračunate zatezne kamate. Budžetom se na poziciji kapitalnih izdataka planiraju ukupne vrijednosti za rekonstrukciju cestovne infrastrukture i vodoopskrbni sistem.

Nabavka drva za potrebe grijanja osnovnih škola na području Općine vršena je od dobavljača „Gunji komerc“ d.o.o. Glamoč. Ugovor sa dobavljačem zaključen je 25.04.2014. godine na period od tri godine i to za nabavku 510 m³ drva godišnje i ukupnu vrijednost ugovora 144.004 KM sa PDV-om za period važenja ugovora. Na osnovu uvida u analitičke kartice izdataka za grijanje i uzorak fakturna za period 2014 – 2016. godine, utvrdili smo da je u ovom periodu izvršena nabavka ukupne vrijednosti 199.629 KM, čime je ostvareno prekoračenje ukupne ugovorene vrijednosti u iznosu 55.625 KM.

Ugovor o nabavci lož ulja i goriva sa dobavljačem „Zabrišće B&M“ d.o.o. Livno zaključen je 22.08.2011. godine na period od jedne godine, uz mogućnost produžavanja do najviše tri godine. Obzirom da je prethodno zaključenom ugovoru istekao rok važenja, te da je postupak javne nabavke pokrenut u novembru, a ugovor zaključen u decembru 2016. godine, nabavka goriva (10.733 KM) vršena je bez zaključenog ugovora.

Tokom 2016. godine toneri su nabavljeni od dobavljača „Net“ d.o.o. poslovnička Livno (8.495 KM) bez zaključenog ugovora. Nabavka administrativnog materijala vršena je od dobavljača „List“ d.o.o.

²⁴ Iskazane su vrijednosti sa porezom na dodatu vrijednost

Livno (24.824 KM) bez zaključenog ugovora, zbog vođenja upravnog spora u postupku javne nabavke administrativnog materijala.

Sa dobavljačem „Livnputovi“ d.o.o. Livno zaključeno je ukupno šest ugovora nakon provedenih konkurenčnih zahtjeva za izvođenje radova na sanaciji puteva i asfaltiranja ukupne vrijednosti 198.705 KM. Obzirom da se radi o istovrsnim i sličnim radovima na različitim lokacijama, konstatujemo da postupci javnih nabavki u ovom dijelu nisu adekvatno planirani te da nije izabran odgovarajući postupak nabavke u skladu sa članom 14. Zakona o javnim nabavkama.

Ugovor o izvođenju radova na izgradnji javne rasvjete u naselju Mušića selo u Livnu zaključen je 26.08.2016. godine sa dobavljačem „Kelić-bau“ d.o.o. Livno, nakon provedenog konkurenčnog zahtjeva. Tenderskom dokumentacijom je u svrhu dokazivanja tehničke i profesionalne sposobnosti ponuđača zahtijevan popis zaposlenog ili angažovanog osoblja za izvođenje radova, bez definisanja stručnosti koja se zahtijeva. Najznačajniji dio radova predviđen tenderskom dokumentacijom odnosi se na elektro-radove, a manji dio na građevinske radove, a odabrani ponuđač je dostavio izjavu o broju i kvalifikaciji zaposlenog osoblja iz koje je vidljivo da ne upošljava niti jednog zaposlenika obučenog za izvođenje elektro radova (sedam vozača kamiona i jedan građevinski tehničar koji su u stalnom radnom odnosu te inžinjer građevine angažovan po osnovu ugovora o djelu). Također, tenderskom dokumentacijom i ugovorom nije predviđeno podugovaranje. Cijena ponude odabranog dobavljača iznosila je ukupno 56.169 KM bez PDV-a (47.852 KM elektro-radovi i 8.317 KM građevinski radovi) a u zaključenom ugovoru navedeno je da je cijena radova iz ugovora 56.169 KM sa PDV-om. Iako je ugovorom koji je zaključen 26.08.2016. godine definisano da će radovi biti izvršeni u roku od 30 dana od dana uvođenja u posao, faktura za prvu privremenu situaciju je ispostavljena 31.01.2017. godine. Također, ponuđena cijena je značajno veća procijenjene vrijednosti radova (30.000 KM). Zbog prethodno navedenog, konstatujemo da tenderskom dokumentacijom nisu jasno definisani uslovi koje potencijalni ponuđači moraju ispuniti u smislu tehničke i profesionalne sposobnosti, da je u ugovoru navedena pogrešna ukupna cijena radova, te da izvođenje radova nije izvršeno u rokovima navedenim u ugovorima.

Ugovor sa JP Komunalno d.o.o. Livno (73.623 KM) za izvođenje radova na izmještanju kanalizacijske mreže u naselju Zgona u Livnu zaključen je 13.01.2016. godine sa rokom izvođenja radova 90 dana od dana uvođenja u posao. Do okončanja revizije nije dostavljena dokumentacija kojom se potvrđuje da su navedeni radovi započeti.

Za izvođenje radova na rekonstrukciji sanitarnih čvorova u Sportskoj dvorani zaključen je ugovor sa „Livnostan“ d.o.o. Livno 24.10.2016. godine (68.220 KM) kojim je utvrđen rok završetka radova 30 dana od dana uvođenja u posao. Prva privremena situacija je ispostavljena 21.06.2017. godine, a radovi nisu okončani do završetka revizije.

Zaključeni direktni sporazumi odnose se na nabavku usluga nadzora nad izvedenim radovima (13 sporazuma), revizije projekata (pet sporazuma), radova na sanaciji i uređenju (sedam) i nabavku opreme (šest), izrade projektne dokumentacije (sedam). Prilikom zaključivanja svakog direktnog sporazuma, imenuje se komisija za nabavku i donosi se rješenje o novčanoj naknadi za rad iste, iako to u skladu sa članom 13. Zakona o javnim nabavkama Općina nije obavezna. Rješenjima o imenovanju utvrđeno je pravo na naknadu za rad članovima komisija. Iako rješenja o isplati nisu donesena za sve komisije, niti je izvršeno evidentiranje obaveza po ovom osnovu, konstatujemo da nije opravdano utvrđivanje prava na naknadu, naročito uzimajući u obzir da se navedeni poslovi u najvećoj mjeri obavljaju u toku radnog vremena, te da se direktni sporazumi uglavnom zaključuju nakon upućivanja zahtjeva za ponudu jednom dobavljaču. U pojedinim slučajevima ne donose se odluke o pokretanju postupka zaključivanja direktnog sporazuma, međutim, vrše se izmjene i dopune plana javnih nabavki kojim se nabavke predviđaju.

U Općini nije uspostavljen adekvatan sistem planiranja javnih nabavki, obzirom da je u 2016. godini izvršeno 18 izmjena dopuna plana javnih nabavki. Značajan broj ugovora nije realizovan u ugovorenom roku, iako je jedan od kriterija dodjele takvih ugovora bio rok izvršenja radova, od čega četiri ugovora dodijeljena nakon provedenih otvorenih postupaka ukupne ugovorene vrijednosti

1.121.383 KM i najmanje četiri ugovora o izvođenju radova zaključenih nakon provođenja konkurentskog zahtjeva ukupne ugovorene vrijednosti 247.285 KM. Uvažavajući kompleksnost građevinskih i drugih radova čije izvođenje može ovisiti o faktorima koji su izvan kontrole Općine, za dio postupaka nisu prezentirani dokumenti o razlozima produženja rokova. Tenderskom dokumentacijom se u pojedinim slučajevima u svrhu dokazivanja tehničke i profesionalne sposobnosti ponuđača zahtjeva popis zaposlenog ili angažovanog osoblja za izvođenje radova, bez definisanja stručnosti koja se zahtjeva ili ocjene ovom osnovu. U 2016. godini su izvršene nabavke roba i usluga u vrijednosti od najmanje 80.705 KM bez zaključenih ugovora sa dobavljačima ili su izvršene nabavke u vrijednostima preko ugovorenih. U pojedinim slučajevima postupci nabavke su se dijelili, što nije u skladu sa članom 14. Zakona o javnim nabavkama. Sa jednim dobavljačem je zaključeno ukupno šest ugovora nakon provedenih konkurentskih zahtjeva za izvođenje radova na sanaciji puteva i asfaltiranja ukupne vrijednosti 198.705 KM, za koje smatramo da je trebalo planirati i provesti otvoreni postupak. Zbog svega prethodno navedenog, konstatujemo da nije uspostavljen adekvatan sistem internih kontrola u dijelu planiranja, provođenja postupaka javnih nabavki i nadzora nad realizacijom po zaključenim ugovorima, te da u pojedinim slučajevima nije postupljeno u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama i provedbenim aktima istog Zakona.

Preporuke:

- *Provođenje postupka i dodjelu ugovora vršiti uz dosljednu primjenu Zakona o javnim nabavkama i provedbenim aktima istog.*
- *Unaprijediti sistem praćenja realizacije nabavki u skladu sa zaključenim ugovorima, naročito u dijelu ugovorenih ukupnih vrijednosti i rokova izvršenja ugovora.*

8. SUDSKI SPOROVI

U Izvještaj o radu Općinskog javnog pravobraniteljstva u Livnu za 2016. godinu, koji je usvojen Zaključkom Vijeća od 01.06.2017. godine, navedeno je da je u toku izvještajnog perioda u obradi bilo ukupno 257 sudske predmeta, od čega je riješeno 162, a neriješeno 96 predmeta. Neriješeni predmeti odnose se na period od 2002 – 2016. godine. Nije prezentirana dokumentacija o ukupnoj vrijednosti sporova koje vodi Općina i koji se vode protiv Općine, niti se vodi evidencija na osnovu koje bi se obaveze i potencijalne obaveze te potraživanja po ovom osnovu mogli iskazati u bilansnoj i vanbilansnoj evidenciji.

Preporuka:

- *U saradnji sa Općinskim pravobraniteljstvom uspostaviti evidenciju o sudskim postupcima koje vodi Općina i koji se vode protiv Općine, kako bi se obaveze i potraživanja po navedenom osnovu iskazali u poslovnim knjigama.*

9. KOMENTAR

Općina je u ostavljenom roku dostavila Komentar na Nacrt Izvještaja o izvršenoj finansijskoj reviziji Općine Livno za 2016. godinu, broj 02-05-2185/17 od 07.09.2017. godine, a naknadno, 18.09.2016. godine i Dopunu Komentara, uz koje je priložena i određena dokumentacija. U predmetnom Komentaru date su manje primjedbe na pojedine navode u nalazu i šira pojašnjenja poslovnih događaja, koja su imala za posljedicu konstatovane propuste i nepravilnosti. Prihvatali smo dokumentaciono opravdane navode i sve što je imalo realnu osnovu inkorporirali u konačan Izvještaj.

Rukovodilac Sektora za finansijsku reviziju:

Sead Čorbo, dipl. oec.

Tim za reviziju:

Amela Mulahalilović, dipl. oec, vođa tima

Perislav Delić, dipl.oec, član tima

**IV PRILOG
GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI**

Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta za 2016. godinu

Naziv institucije: Općina Livno

	1	2	Ostvareno		5	6
			U tekućoj godini	U prethodnoj godini		
I. PRIHODI (od 1 do 16)	9.632.000	8.727.409	8.918.567	-904.591	91	
PRIHODI OD POREZA (1+2+3+4+5+6+7+8)	5.871.000	5.528.265	4.884.926	342.734	94	
1. Porez na dobit pojedinca i preduzeća	5.000	2.133	1.593	-2.867	43	
Porezi na dobit pojedinaca (zaostale uplate poreza)	5.000	2.133	1.593	-2.867	43	
Porezi na dobit preduzeća						
Porez na dobit banaka i drugih finansijskih organizacija i društava za osiguranje i reosiguranje imovine i lica, pravnih lica iz oblasti elektroprivrede, pošte i telekomunikacija i pravnih lica iz oblasti igara na sreću i ostalih preduzeća						
2. Doprinosi za socijalnu zaštitu						
3. Porezi na platu i radnu snagu	30.000	14.432	13.670	-15.568	48	
4. Porez na imovinu	400.000	335.101	165.253	-64.899	84	
5. Domaći porezi na dobra i usluge	220.000	2.480	3.299	-217.520	1	
6. Porez na dohodak	1.050.000	1.050.140	987.220	140	100	
7. Prihodi od indirektnih poreza	3.950.000	3.904.511	3.501.034	-45.489	99	
8. Ostali porezi	216.000	219.468	212.585	3.468	102	
NEPOREZNI PRIHODI (9+10)	2.561.000	2.409.010	3.633.701	-151.990	94	
9. Prihodi od poduzetničkih aktivnosti i imovine i prihodi od pozitivnih kursnih razlika	470.000	526.032	548.463	56.031	112	
Prihodi od nefinansijskih javnih preduzeća i finansijskih javnih institucija	370.000	287.138	309.880	-82.862	78	
Ostali prihodi od imovine	100.000	237.911	236.731	137.911	238	
Kamate i dividende primljene od pozajmica i učešća u kapitalu						
Naknade primljene od pozajmica i učešća u kapitalu		877	1.852	876		
Prihodi od pozitivnih kursnih razlika		106				
Prihodi od privatizacije						
Prihodi po osnovu premije i provizije za izdatu garanciju						
10. Naknade, takse i prihodi od pružanja javnih usluga, kazne i drugi prihodi	2.286.000	1.866.009	3.083.356	-419.991	82	
Administrativne takse						
Sudske takse						
Komunalne naknade i takse	415.000	362.544	372.569	-52.456	87	
Ostale budžetske naknade i takse	365.000	349.172	550.410	-15.828	96	
Naknade i takse po federalnim zakonima i drugim propisima	1.110.000	1.014.738	2.047.456	-95.662	91	
Prihodi od pružanja javnih usluga (prihodi od vlastitih djelatnosti korisnika budžeta i vlastiti prihodi)	180.000	131.599	98.643	-48.401	73	
Neplanirane uplate –prihodi		7.956	14.277	7.956		
Novčane kazne	1.000	1.418	1.882	419	142	
Drugi tekući prihodi	20.000	15.551		-4.449	78	
PRIMLJENI TRANSFERI I DONACIJE (od 11 do 16)	1.200.000	790.134	399.940	-409.866	66	
11. Primljeni tekući transferi od inostranih vlada i međunarodnih organizacija						
12. Primljeni tekući transferi od ostalih nivoa vlasti	1.200.000	790.134	399.940	-409.866	66	
13. Primljeni kapitalni transferi od inostranih vlada						
14. Kapitalni transferi od ostalih nivoa vlasti i fondova						
15. Kapitalni transferi iz nevladinih izvora						
16. Donacije						
II. RASHODI (od 1 do 7)	7.742.000	6.692.352	6.712.592	-1.049.638	86	

1.	Plate i naknade troškova zaposlenih	2.838.297	1.898.199	1.996.335	-940.098	67
	Bruto plate i naknade plata	2.299.620	1.485.560	1.539.420	-814.060	65
	Naknade troškova zaposlenih	538.677	412.639	456.915	-126.038	77
2.	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	232.685	163.067	161.115	-69.618	70
3.	Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge	1.173.618	1.026.962	1.016.614	-146.656	87
	Putni troškovi	20.000	8.514	7.592	-11.486	43
	Izdaci za energiju	315.000	320.855	346.687	5.855	102
	Izdaci za komunikaciju i komunalne usluge	50.300	60.376	59.292	10.076	120
	Nabavka materijala i sitnog inventara	202.818	154.462	102.809	-48.356	76
	Izdaci za usluge prevoza i goriva	21.800	11.332	13.592	-10.468	52
	Unajmljivanje imovine, opreme i nematerijalne imovine					
	Izdaci za tekuće održavanje	85.000	58.047	84.356	-26.953	68
	Izdaci osiguranja, bankarskih usluga i usluga platnog prometa	10.500	8.292	8.769	-2.208	79
	Ugovorene i druge posebne usluge	468.200	405.084	393.518	-63.116	86
4.	Tekući transferi i drugi tekući rashodi	3.247.400	2.315.524	3.197.283	-931.876	71
	Tekući transferi drugim nivoima vlasti	55.000	53.680	7.385	-1.320	98
	Tekući transferi pojedincima	114.200	65.604	55.775	-48.596	57
	Tekući transferi neprofitnim organizacijama	2.054.200	1.473.709	1.500.428	-580.491	72
	Subvencije javnim preduzećima	1.024.000	722.531	658.915	-301.469	71
	Subvencije privatnim preduzećima i poduzetnicima					
	Subvencije finansijskim institucijama					
	Tekući transferi u inostranstvo					
	Drugi tekući rashodi					
	Doznaće iz budžeta		1.143.392	974.781	1.143.392	
5.	Kapitalni transferi					
	Kapitalni transferi drugim nivoima vlasti					
	Kapitalni transferi pojedincima					
	Kapitalni transferi neprofitnim organizacijama					
	Kapitalni transferi javnim preduzećima					
	Kapitalni transferi privatnim pred. i poduzetnicima					
	Kapitalni transferi finansijskim institucijama					
	Kapitalni transferi u inostranstvo					
6.	Izdaci za kamate	250.000	145.208	341.244	-104.792	58
	Kamate na pozajmice primljene kroz Državu					
	Izdaci za inostrane kamate	250.000	145.208	341.244	-104.792	58
	Kamate na domaće pozajmljivanje					
	Izdaci za kamate vezane za dug po izdanim garancijama					
7.	Tekuća budžetska rezerva					
	TEKUĆI SUFICIT (TEKUĆI DEFICIT) (I-II)	1.890.000	2.035.057	2.205.975	3.847.211	108
	III. TRANSAKCIJE U STALNIM SREDSTVIMA					
1.	Primici od prodaje stalnih sredstava	600.000	359.410		-240.590	60
	Primici od prodaje stalnih sredstava	600.000	359.410		-240.590	60
	Primici od prodaje federalnih robnih rezervi					
	Ostali kapitalni primici					
2.	Izdaci za nabavku stalnih sredstava	2.490.000	2.067.277	1.659.174	-422.723	83
	Nabavka zemljišta, šuma i višegodišnjih zasada					
	Nabavka građevina					
	Nabavka opreme					
	Nabavka ostalih stalnih sredstava					
	Nabavka stalnih sredstava u obliku prava					
	Rekonstrukcija i investiciono održavanje	2.490.000	2.067.277	1.659.174	-422.723	83
	NETO NABAVKA STALNIH SREDSTAVA (2.-1.)	1.890.000	1.707.867	1.659.174	-182.133	90
	A. NETO POZAJMLJIVANJE (NETO ZADUŽIVANJE) = UKUPAN DEFICIT/SUFICIT (Tekući suficit/deficit – Neto nabavka stalnih sredstava)					
			327.190	546.801	4.029.344	
	IV. TRANSAKCIJE U FINANSIJSKOJ IMOVINI					
1.	Primici od finansijske imovine					

Primljene otplate od pozajmljivanja drugim nivoima vlasti					
Primljene otplate od pozajmljivanja pojedincima i neprofitnim organizacijama					
Primljene otplate od pozajmljivanja javnim preduzećima					
Primitak sredstava po osnovu učešća u dionicama javnih preduzeća					
Primitak sredstava po osnovu učešća u dionicama privatnih preduzeća i u zajedničkim ulaganjima					
Primljene otplate od ostalih vidova domaćeg pozajmljivanja					
Primljene otplate od pozajmljivanja u inostranstvo					
2. Izdaci za finansijsku imovinu					
Pozajmljivanje drugim nivoima vlasti					
Pozajmljivanje pojedincima, neprofitnim organizacijama i privatnim preduzećima					
Pozajmljivanje javnim preduzećima					
Izdaci za kupovinu dionica javnih preduzeća					
Izdaci za kupovinu dionica privatnih preduzeća i učešće u zajedničkim ulaganjima					
Ostala domaća pozajmljivanja					
Pozajmljivanje u inostranstvo					
B. NETO POVEĆANJE (SMANJENJE) FINANSIJSKE IMOVINE (1.-2.)					
V. TRANSAKCIJE U FINANSIJSKIM OBAVEZAMA					
1. Primici od zaduživanja					
Primici od dugoročnog zaduživanja					
Zajmovi primljeni kroz Državu					
Primici od inostranog zaduživanja					
Primici od domaćeg zaduživanja					
Primici od kratkoročnog zaduživanja					
Zajmovi primljeni kroz Državu					
Primici od inostranog zaduživanja					
Primici od domaćeg zaduživanja					
2. Izdaci za otplate dugova					
Otplate dugova primljenih kroz Državu					
Vanjske otplate					
Otplate domaćeg pozajmljivanja					
Otplate unutarnjeg duga					
Otplate duga po izdatim garancijama					
Otkup duga					
C. NETO ZADUŽIVANJE (NETO OTPLATE DUGOVA) (1.-2.)					
UKUPAN FINANSIJSKI REZULTAT (A+B+C)		327.190	546.801	327.190	

Rukovodstvo je Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta za 2016. godinu odobrilo dana 27.07.2017. godine

Načelnik
Luka Čelan

Bilans stanja na dan 31.12.2016. godine				
Naziv institucije: Općina Livno				
1	2	3	4	
I AKTIVA				
A. Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe (1+...+8)	5.037.843	4.849.187	77	
1.Novčana sredstva i plemeniti metali	1.285.638	1.429.959	80	
2.Vrijednosni papiri				
3.Kratkoročna potraživanja	3.605.602	3.100.420	48	
4.Kratkoročni plasmani	56.930	56.930	100	
5.Finansijski i obračunski odnosi s drugim povezanim jedinicama	33.714	33.714		
6.Zalihe materijala i robe	1.407	1.386		
7.Zalihe sitnog inventara	1.152	1.151		
8.Kratkoročna razgraničenja	53.400	225.627		
B. Stalna sredstva (11+14+17+18)	30.750.488	22.925.830	140	
9.Stalna sredstva	36.067.504	26.787.886	145	
10.Ispravka vrijednosti stalnih sredstava	5.317.016	3.862.057	365	
11.Neotpisana vrijednost stalnih sredstava (9-10)	30.750.488	22.925.830	140	
12.Dugoročni plasmani				
13.Ispravka vrijednosti dugoročnih plasmana				
14.Neotpisana vrijednost dugoročnih plasmana (12-13)				
15.Vrijednosni papiri				
16.Ispravka vrijednosti vrijednosnih papira				
17.Neotpisana vrijednost vrijednosnih papira (15-16)				
18.Dugoročna razgraničenja				
UKUPNO AKTIVA (A+B)	35.788.331	27.774.017	135	
II PASIVA				
C. Kratkoročne obaveze i razgraničenja (19+...+24)	5.585.326	5.059.331	122	
19.Kratkoročne tekuće obaveze	1.790.107	1.596.335	291	
20.Obaveze po osnovu vrijednosnih papira				
21.Kratkoročni krediti i zajmovi				
22.Obaveze prema zaposlenicima	138.783	148.161	40	
23.Finansijski i obračunski odnosi s drugim povezanim jedinicama	112.148	278.211	82	
24.Kratkoročna razgraničenja	3.544.289	3.036.624	82	
D. Dugoročne obaveze i razgraničenja (25+26+27)	6.669.612	0	0	
25.Dugoročni krediti i zajmovi	6.669.612	0	0	
26.Ostale dugoročne obaveze				
27.Dugoročna razgraničenja				
E. Izvori stalnih sredstava (28+29+30+31-32)	23.533.392	22.715.686	103	
28.Izvori stalnih sredstava	19.935.558	21.147.774	94	
29.Ostali izvori sredstava	123.127	123.127		
30.Izvori sredstava rezervi				
31.Neraspoređeni višak prihoda nad rashodima	3.474.707	1.444.785	181	
32.Neraspoređeni višak rashoda nad prihodima				
UKUPNO PASIVA (C+D+E)	35.788.331	27.775.017	135	

Na poziciji „Finansijski i obračunski odnosi s drugim povezanim jedinicama“ u skladu sa propisima za budžetske korisnike koji nemaju transakcijske račune iskazuje se razlika Aktive i Pasive.

Rukovodstvo je Bilans stanja na dan 31.12.2016. godine odobrilo dana 27.07.2017. godine.

Načelnik

Luka Čelan

Izvještaj o novčanim tokovima za period izvještavanja od 01.01. do 31.12.2016. godine		
Naziv institucije	Pozicija	Iznos u KM
1	2	3
	I NOVČANI PRIMICI	
1	Prihodi (od 2 do 6)	8.727.409
2	Prihodi od poreza	5.528.266
3	Neporezni prihodi	2.409.010
4	Tekući transferi (transferi i donacije)	790.134
5	Kapitalni transferi	
6	Prihodi po osnovu zaostalih obaveza	
7	Kapitalni primici i transferi (8)	359.410
8	Kapitalni primici od prodaje stalnih sredstava	359.410
9	Finansiranje (od 10 do 12)	
10	Primici od finansijske imovine	
11	Primici od dugoročnog zaduživanja	
12	Primici od kratkoročnog zaduživanja	
13	UKUPNI NOVČANI PRIMICI (1 + 7 + 9)	9.086.819
14	II NOVČANE ISPLATE	
15	Rashodi (od 16 do 21)	6.875.221
16	Plaće i naknade troškova zaposlenih	1.8898.199
17	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	163.067
18	Izdaci za materijal, sitni inventar i usluge	1.209.831
19	Tekući transferi i drugi tekući rashodi	3.458.916
20	Kapitalni transferi	
21	Izdaci za kamate	145.208
22	Kapitalni izdaci (redni broj 23)	2.067.277
23	Izdaci za nabavku stalnih sredstava	2.067.277
24	Finansiranje (25 + 26)	
25	Izdaci za finansijsku imovinu	
26	Izdaci za otplate dugova	
27	UKUPNE NOVČANE ISPLATE (15 + 22 + 24)	8.942.498
28	NETO NOVČANI PRIMICI / ISPLATE (13 - 27) ili (27 - 13)	144.321
29	SALDO GOTOVINE NA POČETKU GODINE	1.429.959
	SALDO GOTOVINE NA KRAJU GODINE (28 + 29)	1.285.638

Rukovodstvo je Izvještaj o novčanim tokovima za period izvještavanja od 01.01. do 31.12.2016. godine odobrilo dana 27.07.2017. godine.

Načelnik
Luka Čelan